Talim Noktası
DERS KİTAPLARI · SORU BANKASI

Yazılı Provaları

6. Sınıf

Çözümler ve Puanlama

1. Dönem 1. Ortak Yazılı Sınav
Bütün senaryoların örnek cevapları,
kısmi puan ölçütleri ve değerlendirme tabloları

Türkçe	Matematik	Fen Bilimleri	Sosyal Bilgiler
6 senaryo	Ülke geneli sınav	6 senaryo	5 senaryo

2026-2027 Eğitim Öğretim Yılı · Talim Noktası

İçindekiler

Nasıl çalışılır?
1. Bu kitapçıkta Yazılı Provaları kitapçığındaki her senaryonun örnek cevapları ve kısmi puan ölçütleri var.
2. Önce senaryoyu süre tutarak çözün. Çözüme, cevaplarınızı yazdıktan sonra bakın.
3. Puanınızı her çözümün sonundaki "Kendimi Değerlendiriyorum" tablosuna yazın. Puan kaybettiğiniz çıktıyı genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın.

Türkçe

	Soru	Sayfa
Senaryo 1	6	4
Senaryo 2	6	6
Senaryo 3	6	8
Senaryo 4	6	10
Senaryo 5	7	12
Senaryo 6	7	14

Matematik

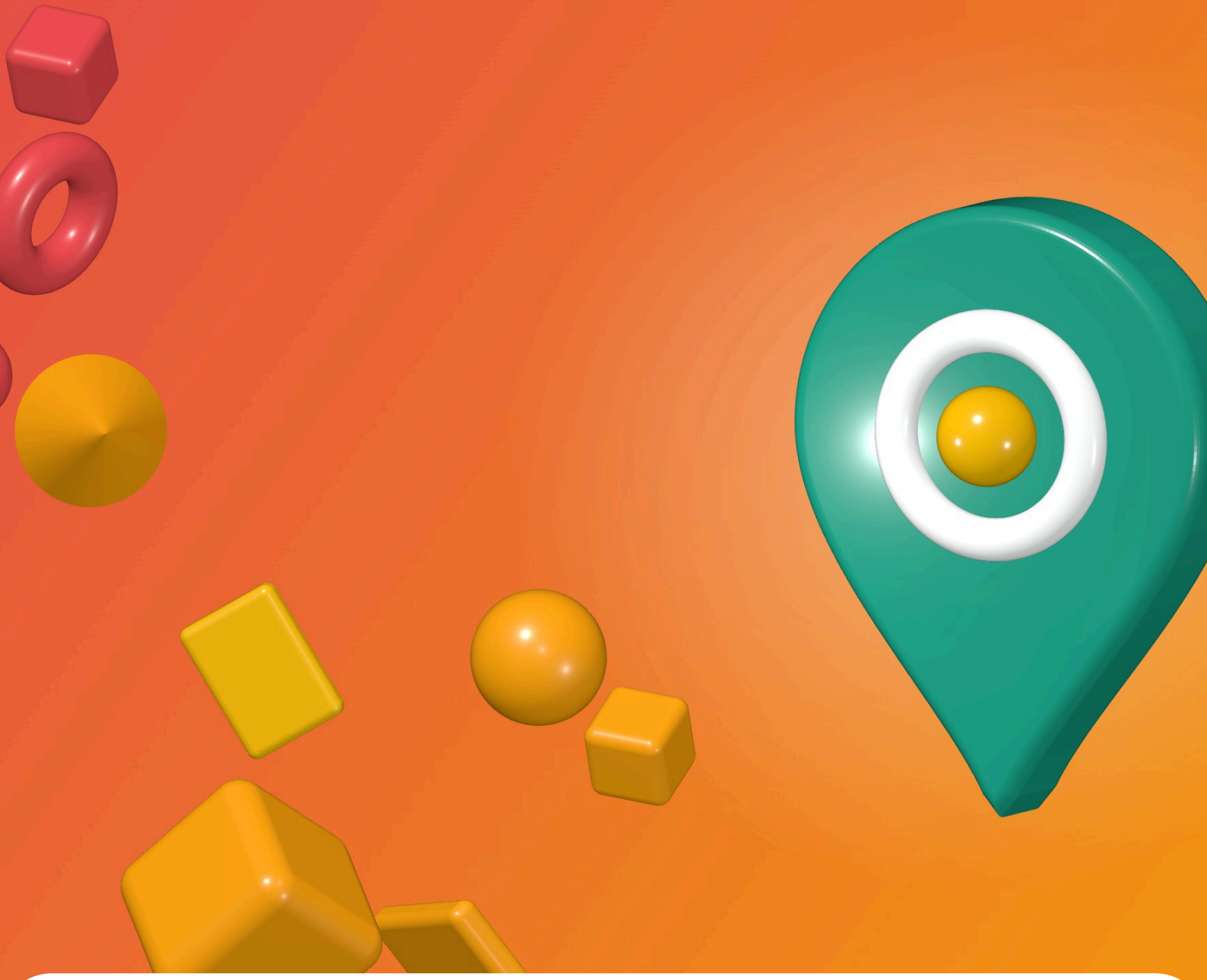
	Soru	Sayfa
Ülke Geneli Ortak Sınav	8	17

Fen Bilimleri

	Soru	Sayfa
Senaryo 1	8	20
Senaryo 2	8	22
Senaryo 3	7	24
Senaryo 4	6	26
Senaryo 5	7	28
Senaryo 6	9	30

Sosyal Bilgiler

	Soru	Sayfa
Senaryo 1	6	33
Senaryo 2	8	35
Senaryo 3	6	37
Senaryo 4	6	39
Senaryo 5	7	41

Türkçe

6. Sınıf • Yazılı Provaları • Çözümler ve Puanlama

Senaryo 1 6 soru
Senaryo 2 6 soru
Senaryo 3 6 soru
Senaryo 4 6 soru
Senaryo 5 7 soru
Senaryo 6 7 soru

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 1 · 6. Sınıf Türkçe

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

T.O.6.5

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**süzer**: ipucu "tek tek", "kimin dikkatli dinlediğini anladıktan sonra"; anlam: **dikkatle bakmak, gözden geçirmek**. **sezdirilerek**: ipucu "cevabı doğrudan söylenmeyen", "adı gizlenir"; anlam: **açıkça söylemeden, belli ettirerek**.	Her kelime için ipucu 2, anlama uygun tahmin 3 puan.
b)	bilmece çözmek: **2** düğümü çözmek: **1**. İpucu: Bilmecenin bir **cevabı** bulunur; düğüm ise **açılır**.	Her doğru numara 2, ipucu 1 puan.

2 Tam puan: 15

T.O.6.6

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Annemin köyünde**, **kış gecelerinde, akşam yemeğinden sonra** sobanın çevresinde yapılır.	Yer 1,5, zaman 1,5 puan.
b)	Varlığın **şekli, rengi ya da yaptığı iş** anlatılır.	3 puan. İkisini yazana 2 puan.
c)	Cevap: **gölge**. İpuçları: **biz yürüyünce yürür, durunca durur**; **ışık sönünce kaybolur**.	Cevap 1, her ipucu 1 puan.
d)	**Dikkatli dinlemeyi**, **ipuçlarını birleştirmeyi**, **sabırlı olmayı** öğretir.	Her doğru cevap 1 puan.
e)	**Bilmeceler yalnızca eğlendirmez; dikkatli dinlemeyi, ipuçlarını birleştirmeyi ve sabırlı olmayı öğretir.** (Son paragraftaki "Her bilmece, aklımızı çalıştıran küçük bir oyundur." cümlesi de kabul edilir.)	3 puan. Yalnız olayı anlatan cümleye (ör. "Geçen kış ben de bu gecelerden birine katıldım.") puan verilmez.

3 Tam puan: 15

T.O.6.6

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **Y** 2. **D** 3. **D** 4. **Y** 5. **Y**	Her doğru cevap 2 puan.
b)	**Kabul edilmez.** Başvurular en geç **14 Kasım Cuma** gününe kadar yapılır; 17 Kasım bu tarihten sonradır.	Karar 2, duyurudan gerekçe 3 puan.

4 Tam puan: 15

T.O.6.21

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. tatlı: **mecaz** 2. tatlı: **gerçek** 3. penaltı: **terim** (spor) 4. uçacak: **mecaz** 5. pay: **terim** (matematik)	Her doğru cevap 2 puan.
b)	Örnek: Gerçek: Rüzgârda pencerenin camı **kırıldı**. Mecaz: Arkadaşım doğum gününü unutunca ona **kırıldım**.	Gerçek anlamlı cümle 2, mecaz anlamlı cümle 3 puan.

5 Tam puan: 20

T.Y.6.18

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	organize edildi → **düzenlendi** online → **çevrim içi**	Her kelime için bulma 1, Türkçe karşılık 2 puan.
b)	**3.** cümle: sabırlı → **sabırsız**	Cümle numarası 1, doğru kelime 3 puan.
c)	**kafa yorduk**. Anlamı: **bir konu üzerinde çok düşünmek**.	Deyim 2, anlamı 2 puan.
d)	**(1) Sabreden derviş muradına ermiş.** Örnek: Son bilmeceyi acele etmeden düşünerek çözdük; **sabreden derviş muradına ermiş**.	Doğru atasözü 2, anlamına uygun cümle 4 puan.

6 Tam puan: 20

T.Y.6.21

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Sinop Kalesi'ni**, **Hamsilos Koyu'nda**, **Cumhuriyet Meydanı'ndaki**, **Karadeniz'in**, **Çınar Kitap Kulübünün**. "Sinop ilinin Gerze ilçesine" doğrudur: Özel ada dâhil olmayan il ve ilçe sözleri küçük harfle başlar.	Her doğru cevap 2 puan. Kurum adına kesme işareti koyana o cevap için 1 puan verilir.
b)	sordu, herkes → **A** Haydi, → **D** var mı, diye → **C** öğrendim, dedi → **B** Elif, Deniz → **E**	Her cümlede yer 1, görev 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	T.O.6.5	T.O.6.6	T.O.6.6	T.O.6.21	T.Y.6.18	T.Y.6.21	
Puan	15	15	15	15	20	20	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 2 · 6. Sınıf Türkçe

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

T.O.6.6

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Sömestir tatilinde** gitmiştir.	3 puan.
b)	Sepken: **sulu kar** Çimmek: **suya girip yıkanmak**	Her kelime 1,5 puan.
c)	Defterine **"Babaannemin Kelimeleri"** başlıklı bir sayfa açmış, duyduğu her kelimeyi **anlamıyla birlikte not etmiştir**.	3 puan. Yalnız "deftere yazdı" diyene 2 puan.
d)	**Anadolu'yu köy köy dolaşarak** derlemiştir. Kelimeler **Derleme Sözlüğü** adıyla kitaplara geçirilmiştir.	Yöntem 1,5, sözlüğün adı 1,5 puan.
e)	**Yöresel kelimeler, dilimizin zenginliğini gösteren değerli bir hazinedir.**	3 puan. Yalnız olayı anlatan cümleye puan verilmez.

2 Tam puan: 15

T.O.6.6

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **D** 2. **Y** 3. **Y** 4. **D** 5. **D**	Her doğru cevap 2 puan.
b)	Amaç: **ailenin ve çevrenin kullandığı yöresel kelimeleri toplamak**. Numaralı adımlar **işin hangi sırayla yapılacağını** gösterir; okur **adım atlamadan, kolayca** uygular.	Amaç 2, numaralandırmanın yararı 3 puan.

3 Tam puan: 15

T.O.6.16

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**yöresel kelime, derlemek, sözlük, dilin zenginliği** (sırası önemli değildir).	Her doğru kelime 2 puan.
b)	Çay, metinde **yalnızca bir olayın ayrıntısı** olarak geçer. Metnin konusunu taşımaz; çıkarılınca **konu değişmez**.	Uygun açıklama 3 puan.
c)	Örnek: **Yöresel Kelimeler: Dilimizin Zenginliği**, **Sözlüğe Giren Yöresel Kelimeler**.	İki anahtar kelime içeren, konuya uygun başlık 4 puan. Tek anahtar kelime içerene 2 puan.

4 Tam puan: 15

T.O.6.21

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **gerçek** 2. **mecaz** (sorunun temeli, asıl nedeni) 3. **terim** (dil bilgisi)	Her doğru cevap 2 puan.
b)	kelime = **sözcük** (söz de kabul edilir) unutmak ≠ **hatırlamak** (anımsamak da kabul edilir)	Her doğru kelime 2 puan.
c)	Metindeki ikileme: **sulu sulu** (1. paragraf). Örnek cümle: Kardeşim **koşa koşa** eve geldi.	Metindeki ikileme 2, ikilemeli cümle 3 puan.

5 Tam puan: 20

T.Y.6.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **betimleme** 2. **öyküleme** 3. **açıklama** 4. **tanıtma**	Her doğru cevap 2 puan.
b)	Örnek: Mâni ve tekerleme, halkımızın dilinde yaşayan iki söz türüdür. **İkisi de** anonimdir. Mâni çoğunlukla dört dize ve yedi heceden oluşur. Tekerlemede **ise** dize ve hece sayısı belli değildir. Mâni duygu ve düşünce anlatmak için söylenir, **buna karşılık** tekerleme eğlendirmek için söylenir. Biçimleri ve amaçları farklı olsa da ikisi de kültürümüzün parçasıdır.	Konuyla başlama 2, benzerlik 3, farklılık 3, işaret sözleri 2, toparlayan son cümle 2 puan.

6 Tam puan: 20

T.Y.6.21

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **Türk Dil Kurumuna** 2. **Tokat ilinin** 3. **Yeşilırmak'ın** 4. **Saat Kulesi'nin** 5. **Gazi Ortaokulunun**	Her doğru cevap 2 puan.
b)	Tamam**,** yarın → **E** durdu**,** güneş açtı**,** çocuklar → **A** ne demek**,** diye → **C** eğilerek**,** → **D** çimeriz**,** dedi → **B**	Her cümlede yer 1, görev 1 puan. 2. cümlede iki virgülün ikisi de konmalıdır.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	T.O.6.6	T.O.6.6	T.O.6.16	T.O.6.21	T.Y.6.3	T.Y.6.21	
Puan	15	15	15	15	20	20	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 3 · 6. Sınıf Türkçe

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

T.O.6.5

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	tekne: ipucu **“dikdörtgen, sığ bir kap”** → **içine su konan sığ kap** koyulaştırmak: ipucu **“boyalar dibe çökmüyor, suyun yüzünde kalıyordu”** → **sıvıyı kıvamlı, yoğun hâle getirmek** serpmek: ipucu **“fırçayı parmağına vurarak”, “boya damlaları”** → **damla damla saçmak, dağıtmak** yüreklendirmek: ipucu **“ebrum pek düzgün olmadı ama … ‘Sabır, ebrunun yarısıdır.’ diyerek”** → **cesaret vermek, gönlünü yapmak**	Her kelimede ipucu 1, anlam 2 puan. Anlamı uygun başka ifadeler kabul edilir.
b)	**1. anlam.** Metindeki tekne de **içine su konan bir kaptır**; gemiyle ilgisi yoktur.	Numara 1, gerekçe 2 puan.

2 Tam puan: 15

T.O.6.6

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Yukarıdan aşağıya: **4 – 2 – 5 – 1 – 3**	Her doğru sıra 1 puan.
b)	**Aynı desen bir daha asla elde edilemez**; her ebru **benzersizdir**.	4 puan.
c)	**Usta-çırak ilişkisiyle kuşaktan kuşağa** aktarılmıştır.	3 puan.
d)	UNESCO, geleneksel Türk ebru sanatını **İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi’ne** almıştır.	3 puan. Yalnız “UNESCO listesine girdi” diyene 2 puan.

3 Tam puan: 15

T.O.6.16

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. paragraf: **ebru teknesi, kitre** 2. paragraf: **boya serpme, desen** 3. paragraf: **kâğıda geçirme, benzersizlik** 4. paragraf: **usta-çırak ilişkisi, kültürel miras**	Her doğru kelime 1 puan. Masa, parmak, saniye anahtar kelime değildir.
b)	Örnek: **Ebru, koyulaştırılmış suya serpilen boyalarla oluşturulan desenin kâğıda geçirildiği ve kuşaktan kuşağa aktarılan bir sanatımızdır.**	En az iki anahtar kelime içeren, konuyu veren cümle 4 puan.
c)	“Fırça” **birçok konuda geçen genel bir kelimedir**; ebru konusunu taşımaz. Öğrenci **“ebru sanatı”, “ebru teknesi”** gibi anahtar kelimeler yazmalıdır.	3 puan.

4 Tam puan: 15

T.O.6.21

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **gerçek** 2. **mecaz** (canlılık, çeşitlilik) 3. **terim** (resim/sanat)	Her doğru cevap 2 puan.
b)	**Hayır, mecaz anlamdadır.** Ebru gerçekten ikiye bölünmez; söz, **sabrın ebru için çok önemli olduğunu** anlatır.	3 puan.
c)	Deyim: **gözünü dört açmak** Anlamı: **çok dikkatli olmak, dikkatle bakmak** Örnek cümle: Karşıdan karşıya geçerken **gözümüzü dört açmalıyız**.	Deyim 2, anlam 2, cümle 2 puan.

5 Tam puan: 20

T.Y.6.18

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	(1) workshop → **atölye** (2) show → **gösteri** (5) feedback → **geri bildirim**	Her doğru cevap 2 puan.
b)	(3) sulandırılmıştı → **koyulaştırılmıştı** (4) hayal kırıklığıyla → **hayranlıkla** (sevinçle de kabul edilir)	Her doğru cevap 2 puan.
c)	Örnek: Babaannem yıllardır oya işler. Bu işe **eli o kadar yatkındır** ki iğneyi elinden düşürmeden saatlerce çalışır. Geçen ay işlediği yazmalar pazarda **göz doldurdu**. Ona bu ustalığın sırrını sorduğumda **“İşleyen demir ışıldar.”** dedi. Ben de her gün biraz çalışarak oyayı öğrenmeye karar verdim.	Konu bütünlüğü 2, deyim 3, atasözü 3, yazım ve noktalama 2 puan.

6 Tam puan: 20

T.Y.6.21

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	(1) **Yunus Emre** – kişi adları büyük harfle başlar. (2) **Çiçek Mahallesi** – mahalle, cadde, sokak adlarındaki bütün kelimeler büyük harfle başlar. (3) **Kervansaray Sokak'taki** – aynı kural; özel ada gelen ek kesmeyle ayrılır. (4) **Gülbahar Kültür Merkezinde** – kurum adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz. (5) **Uludağ'ın** – yer adları büyük harfle başlar; gelen ek kesmeyle ayrılır.	Her maddede doğru yazılış 1, kural 1 puan.
b)	1. ✓ 2. ✓ 3. ✗ → Usta suya boya serpti, kâğıdı yavaşça bıraktı. 4. ✓ 5. ✗ → Kırmızı, mavi **ve sarı** boyaları karıştırdık.	Doğru cümlede işaret 2 puan; yanlış cümlede işaret 1, düzeltme 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	T.O.6.5	T.O.6.6	T.O.6.16	T.O.6.21	T.Y.6.18	T.Y.6.21	
Puan	15	15	15	15	20	20	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 4 · 6. Sınıf Türkçe

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

T.O.6.6

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Sabırlıdır, sessizdir, gördüğünü hemen not eder.**	Her özellik 1 puan.
b)	Kanatlarını pek çırpmaz; **sıcak hava akımlarıyla yükselir**, sonra **süzülerek ilerler**.	Yükselme 2, süzülme 2 puan.
c)	Çünkü **sıcak hava akımları denizlerin üzerinde pek oluşmaz**.	4 puan. Yalnız "denizi sevmez" gibi gerekçesiz cevaba puan verilmez.
d)	Anlatıcı **gördüğünü kendi yorumunu katmadan**, olduğu gibi yazmıştır.	4 puan.

2 Tam puan: 15

T.O.6.6

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**28 Ağustos** (410 leylek)	2 puan.
b)	27 Ağustos'ta hava **kapalı ve yağmurludur**. Güneş toprağı ısıtmadığı için **sıcak hava akımları oluşmaz**; leylekler süzülerek uçamaz.	Hava durumu 2, metindeki bilgiyle ilişkilendirme 3 puan.
c)	1. **D** 2. **Y** (toplam 915) 3. **D** 4. **Y** (410, 360'tan fazladır)	Her doğru cevap 2 puan.

3 Tam puan: 15

T.O.6.21

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **gerçek** 2. **mecaz** (korumak, sahip çıkmak) 3. **terim** (spor)	Her doğru cevap 2 puan.
b)	**sıcak hava akımı** ya da **göç**	3 puan.
c)	Gerçek: Su dolu kova **çok ağırdı**. Mecaz: Arkadaşımın **ağır sözleri** beni üzdü.	Her cümle 3 puan.

4 Tam puan: 15

T.O.6.21

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	göz kulak olmak → **C** kulak kesilmek → **A** gözden kaybolmak → **D** yol almak → **B**	Her doğru eşleştirme 2 puan. E açıkta kalır.
b)	**Bir elin nesi var, iki elin sesi var.** Atasözü, **birlikte çalışılınca işin kolay ve çabuk bittiğini** anlatır.	Seçim 2, açıklama 2 puan.
c)	**Yolun açık olsun** (Hayırlı yolculuklar) **Geçmiş olsun** **Güle güle oturun**	Her doğru cevap 1 puan.

5 Tam puan: 20

T.Y.6.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Yukarıdan aşağıya: **3 – 5 – 1 – 4 – 2**	Her doğru sıra 1 puan.
b)	Örnek: Geçen hafta doğa kulübüyle sulak alana gözleme gittik. **Sabah 07.30'da** okuldan otobüsle çıktık. **Yaklaşık kırk beş dakika sonra** sulak alana vardık. **Saat 08.30'da** dürbünlerimizle ilk gözlemi yaptık ve 120 leylek saydık. **Saat 10.00'da** gördüklerimizi gözlem defterimize yazdık. **En sonunda** 11.30'da okula döndük. Bu gözlem günü, doğayı dikkatle izlemeyi bize öğretti.	Sıralı yapı 4, zaman ifadeleri 3, bilgilerin doğruluğu 4, giriş ve sonuç 2, yazım ve noktalama 2 puan.

6 Tam puan: 20

T.Y.6.21

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **Manyas Gölü** 2. **İstanbul Boğazı'ndan** 3. **Atatürk Caddesi** 4. **Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne** 5. **Afrika kıtası** (doğru; "kıta" özel ada dahil değildir)	Her doğru cevap 2 puan. 4. maddede "ve" küçük yazılır, kurum adına gelen ek kesmeyle ayrılmaz.
b)	Örnekler: 1. Çantama **dürbün, defter, kalem** koydum. 2. Leylekler **yükseldi,** süzüldü, gözden kayboldu. 3. **Gözlem yarın yapılacak,** dedi öğretmenimiz. 4. **Evet,** ben de geliyorum. 5. **Hayır,** bugün yağmur yağıyor.	Her cümlede görevine uygun virgül 2 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	T.O.6.6	T.O.6.6	T.O.6.21	T.O.6.21	T.Y.6.3	T.Y.6.21	
Puan	15	15	15	15	20	20	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 5 · 6. Sınıf Türkçe

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

T.O.6.6

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Sebze yetiştirilen küçük bahçe**.	2 puan.
b)	**Taşları ayıklamışlar, toprağı kazarak havalandırmışlar, toprağa kompost karıştırmışlardır.**	Her iş 1 puan.
c)	Fideler **fazla sulandığı için** sararmıştır. Öğrenciler **parmaklarını toprağa batırıp nemine bakmış, yalnızca toprak kuruyken sulamışlardır**.	Neden 2, çözüm 2 puan.
d)	Kompost **toprağı besler**; **yapay gübreye gerek kalmaz**.	3 puan.
e)	**Sorumluluk almayı** ve **doğayı dikkatle gözlemlemeyi**.	Her biri 1,5 puan.

2 Tam puan: 15

T.O.6.6

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **D** 2. **Y** (6-D) 3. **D** (Cuma) 4. **Y** (sabah 08.00-08.30) 5. **D**	Her doğru cevap 2 puan.
b)	Arda **sulama yapmamalı, durumu deftere yazmalıdır**. Bu kural, metinde **fidelerin fazla sulandığı için yapraklarının sarardığı** olayla ilgilidir.	Yapılacak iş 3, metinle ilişkilendirme 2 puan.

3 Tam puan: 10

T.O.6.16

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**bostan, kompost, fide, sulama, sorumluluk** (bunlardan herhangi üçü)	Her doğru cevap 2 puan. “Kantin”, “taş” gibi ayrıntılar kabul edilmez.
b)	**Bostanda Yetişen Sorumluluk.** Başlık, metnin anahtar kelimeleri olan **bostan** ve **sorumluluk** kelimelerini içerir; “Kantindeki Kabuklar” ise yalnızca bir ayrıntıyı anlatır.	Seçim 2, gerekçe 2 puan.

4 Tam puan: 15

T.O.6.21

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **gerçek** 2. **mecaz** (içten, candan) 3. **terim** (resim/sanat)	Her doğru cevap 2 puan.
b)	yapay ≠ **doğal** emek = **çaba** (zahmet de kabul edilir)	Her doğru cevap 2 puan.
c)	Deyim: **ağzı kulaklarına varmak** Anlamı: **çok sevinmek**	Deyim 2, anlam 3 puan.

5 Tam puan: 10

T.O.6.21

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Bostanda: **Toprağa hangi tohumu ekersen o bitki yetişir; domates eken domates toplar.** Ders çalışırken: **Ne kadar emek verirsen o kadar başarı elde edersin; çalışmayan iyi sonuç alamaz.**	Her açıklama 3 puan.
b)	**Kolay gelsin.** **Afiyet olsun.**	Her doğru cevap 2 puan.

6 Tam puan: 20

T.Y.6.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **betimleme** – ipucu: **“pırıl pırıldı”, “kırmızısı … parlıyor”, “hafif bir koku”** (duyulara dayalı ayrıntılar) 2. **öyküleme** – ipucu: **“Önce”, “Ardından”, “En sonunda”** (olayların sırası)	Her paragrafta tür 1, ipucu 2 puan.
b)	Örnek: Kompost nasıl yapılır? Önce sebze-meyve kabukları, kuru yapraklar ve toprak kat kat konur. Karışım ara sıra karıştırılır **çünkü** hava alan karışım daha çabuk çürür. Karışım nemli de tutulmalıdır. Birkaç ay sonra kara toprağa benzer; **bu yüzden** bahçede gübre yerine kullanılabilir. **Örneğin** okul bostanımızdaki domatesler kompostla beslenmiştir. Kısacası kompost hem toprağı besler hem de çöpü azaltır.	Başlangıç 2, açıklama sözleri 3, bilgilerin doğruluğu 4, son cümle 2, bütünlük 1, yazım ve noktalama 2 puan.

7 Tam puan: 15

T.Y.6.21

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. ✗ → **Cumhuriyet Meydanı'nda** 2. ✓ (kurum adına gelen ek kesmeyle ayrılmaz) 3. ✗ → **Erzincan Ovası'ndan** 4. ✗ → **23 Nisan'da**	Doğru cümlede işaret 2 puan; yanlış cümlede işaret 1, düzeltme 1 puan.
b)	geldi, fideleri inceledi, yaprakları … Domates, biber ve fasulye … — Hayır, bugün sulama yapmayacağız, dedi. Toprak hâlâ nemli, dedi … — Evet, yarın sabah yeniden bakarız.	Her doğru virgül 1 puan. Fazladan konan her virgül için 1 puan düşülür (en az 0).

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	T.O.6.6	T.O.6.6	T.O.6.16	T.O.6.21	T.O.6.21	T.Y.6.3	T.Y.6.21	
Puan	15	15	10	15	10	20	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 6 · 6. Sınıf Türkçe

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 10

T.O.6.6

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
	1. **uyutmak** 2. **ses** 3. **dört** 4. **uyak** 5. **son iki**	Her doğru cevap 2 puan.

2 Tam puan: 15

T.O.6.6

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Yazıya geçirilmeden, ağızdan ağıza** yayılarak; **kuşaktan kuşağa aktarılarak** ulaşmıştır.	3 puan. Yalnızca birini yazana 2 puan.
b)	Çocuğuna duyduğu **sevgiyi** ve onun için kurduğu **hayalleri** dile getirir.	3 puan. Yalnızca birini yazana 2 puan.
c)	Tekerlemeler **eğlendirir**; çocukları sözcükleri **çabuk ve doğru söylemeye alıştırır**.	Her yarar 1,5 puan.
d)	**1, 2 ve 4.** dizeler uyaklıdır: **açarım, saçarım, uçarım**.	Dizeler 2, kelimeler 1 puan.
e)	**Sözlü kültür ürünleri dilimizin ne kadar zengin olduğunu gösterir.**	3 puan. Ürünleri tek tek sayan cevaba (ör. “Ninniler çocukları uyutur.”) puan verilmez.

3 Tam puan: 15

T.O.6.5

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**anonimdir**: ipucu “onları ilk kimin söylediğini bugün kimse bilmez”; anlam: **söyleyeni, sahibi bilinmeyen**. **derleyip**: ipucu “köy köy dolaşır”, “kitaplara geçirirler”; anlam: **toplayıp, bir araya getirip**.	Her kelime için ipucu 2, anlama uygun tahmin 3 puan.
b)	**2** (nesil). İpucu: Ürünler **yüzyıllar boyunca** aktarılarak bugüne ulaşmıştır; bilgi **büyüklerden küçüklere**, bir nesilden ötekine geçer.	Doğru numara 2, metinden ipucu 3 puan.

4 Tam puan: 15

T.O.6.16

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**ninni, mâni, tekerleme, anonim** (sırası önemli değildir).	Her doğru kelime 2 puan.
b)	Köprü, metinde **yalnızca bir kez, bir benzetmenin içinde** geçer. Metnin konusunu taşımaz; çıkarılınca **konu değişmez**.	Uygun açıklama 3 puan.
c)	Örnek: **gelenek**, **halk edebiyatı**, **kültürel miras**. Gerekçe: Bu sözler yüzyıllardır kuşaktan kuşağa aktarılır.	Uygun kelime 2, metinden gerekçe 2 puan.

5 Tam puan: 15

T.O.6.21

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. sıcak: **mecaz** 2. sıcak: **gerçek** 3. dize: **terim** (edebiyat) 4. aydınlandı: **mecaz** 5. notalarını: **terim** (müzik)	Her doğru cevap 2 puan.
b)	Örnek: Gerçek: Bu **ağır** valizi tek başıma taşıyamam. Mecaz: Arkadaşına söylediği **ağır** sözler onu üzdü.	Gerçek anlamlı cümle 2, mecaz anlamlı cümle 3 puan.

6 Tam puan: 15

T.Y.6.18

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	deadline → **son teslim tarihi** feedback → **geri bildirim**	Her kelime için bulma 1, karşılık 1 puan.
b)	**3.** cümle: unutuyor → **hatırlıyor / biliyor**	Cümle numarası 1, doğru kelime 2 puan.
c)	**4.** cümle: “kulak misafiri olmak” istemeden duymaktır. Yerine: **can kulağıyla dinledi / dikkatle dinledi**.	Cümle numarası 1, uygun söz 3 puan.
d)	Atasözü **küçük birikimlerin zamanla büyüdüğünü** anlatır; hiç prova yapmayan biri için kullanılamaz. Örnek: Her gün bir mâni ezberledim; **damlaya damlaya göl olur**.	Neden 2, anlamına uygun cümle 2 puan.

7 Tam puan: 15

T.Y.6.21

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**İzmir'e**, **Meydanı'ndaki**, **Hanı'nda**, **Denizi'nin**, **Kurumunun**. "İzmir ilinin" doğrudur: Özel ada dâhil olmayan il sözü küçük harfle başlar.	Her doğru kelime 1 puan. Doğru yazılmış "ilinin" kelimesini büyük harfe çevirene 1 puan düşülür.
b)	biliyor**,** diye → **C** Evet**,** bu → **E** söyledi**,** bebek → **A** ona**,** → **D** öğrendim**,** dedi → **B**	Her cümlede yer 1, görev 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

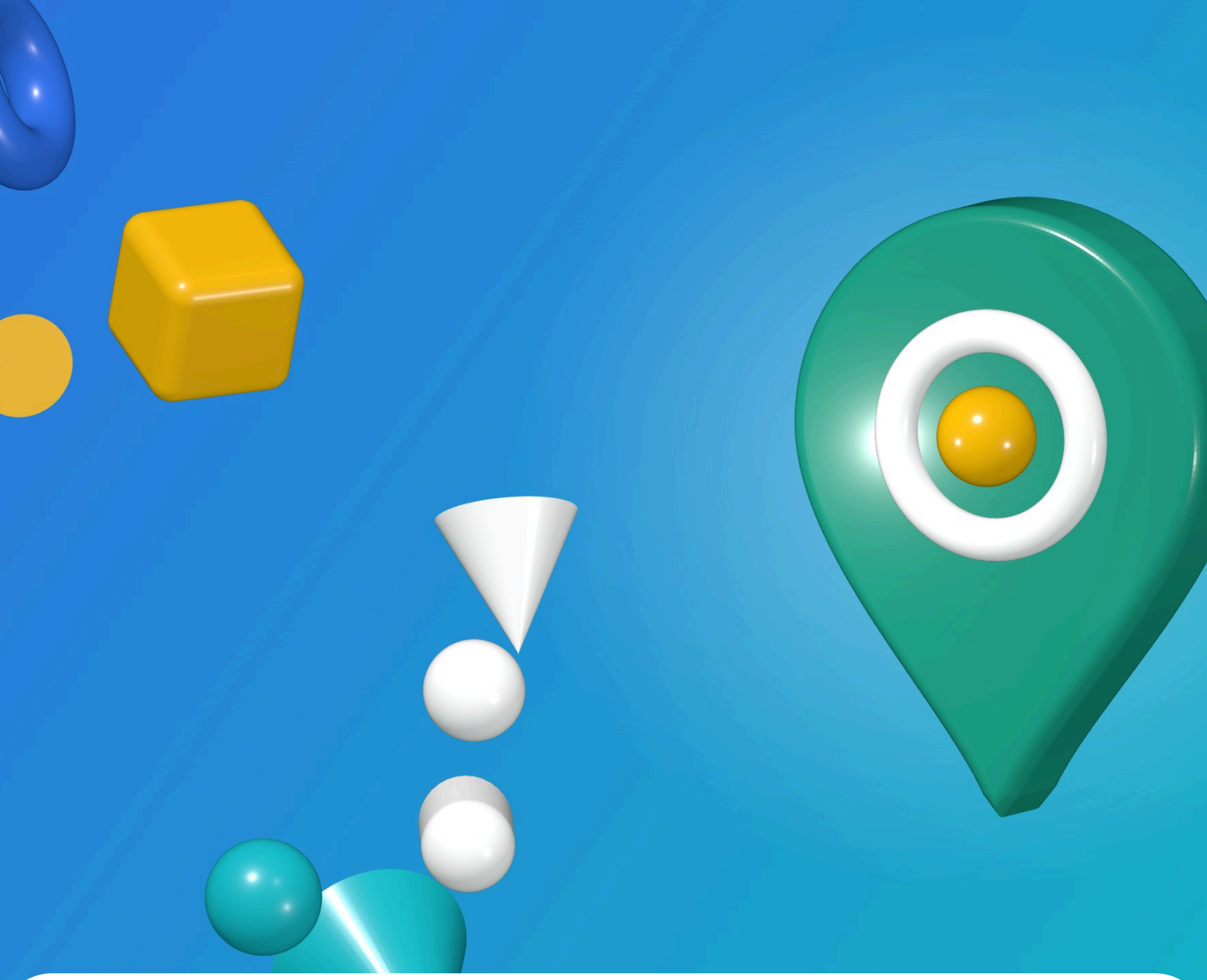
Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	T.O.6.6	T.O.6.6	T.O.6.5	T.O.6.16	T.O.6.21	T.Y.6.18	T.Y.6.21	
Puan	10	15	15	15	15	15	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Matematik

6. Sınıf • Yazılı Provaları • Çözümler ve Puanlama

Ülke Geneli Ortak Sınav 8 soru

Çözümler ve Puanlama

Ülke Geneli Ortak Sınav · 6. Sınıf Matematik

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 10

MAT.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1 sıra: **36** karo; 2 sıra: **18**; 3 sıra: **12**; 6 sıra: **6** karo. (1 × 36, 2 × 18, 3 × 12, 4 × 9, 6 × 6; hepsi 36 eder.)	Her boş hücre 1 puan.
b)	Tablodaki her çarpımın iki çarpanı da 36'nın çarpanıdır: **1, 2, 3, 4, 6, 9, 12, 18, 36**.	Tamamı 3; bir eksik ya da fazla 2; iki eksik 1 puan.
c)	36 ÷ 5 = 7, **kalan 1**. Bölme kalansız olmadığı için her sırada eşit sayıda karo olamaz. **5, 36'nın çarpanı değildir.**	Bölme işlemi 2, karar 1 puan.

2 Tam puan: 15

MAT.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	9 × 11 = 99 ve 9 × 12 = 108. En büyük kat **99**. Katlar 9 × 1, 9 × 2, …, 9 × 11: **11 kat**.	Her cevap 2 puan. 0'ı kat sayıp 12 diyene kat sayısı puanı verilmez.
b)	Nil: **Doğru**. 6 = 2 × 3 olduğundan 6'nın her katında 3 çarpanı vardır; bu yüzden 3'ün de katıdır (ör. 6 × 5 = 2 × 3 × 5 = 3 × 10). Bora: **Yanlış**. Karşı örnek: **9** 3'ün katıdır ama 9 ÷ 6 = 1, kalan 3; 6'nın katı değildir.	Nil karar 1 + gerekçe 1; Bora karar 1 + karşı örnek 2 puan.
c)	(1) **çarpanı**, **katı**. (2) **çarpanı**. (3) **sonsuz**, **sınırlı sayıda**. (4) **kendisidir**.	Her boşluk 1 puan.

3 Tam puan: 10

MAT.6.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1236: **2, 3, 4, 6** (birler 6 çift; rakam toplamı 12; son iki basamak 36). 4590: **2, 3, 5, 6, 9, 10** (rakam toplamı 18; son iki basamak 90, 4'e bölünmez). 2745: **3, 5, 9** (tek; rakam toplamı 18).	Her satır 2 puan; satırda tek hata 1 puan.
b)	Rakam toplamı 5 + 7 + 4 = 16 ve kutudaki rakam. (1) 16 + 2 = 18, 9'un katı: **2**. (2) 16 + 2 = 18, 16 + 5 = 21, 16 + 8 = 24: **2, 5, 8**.	(1) 2; (2) üç rakam 2, iki rakam 1 puan.

4 Tam puan: 15

MAT.6.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	10 = 2 × 5'tir. 10'un her katı hem 2'nin hem 5'in katıdır. Ayrıca 10 ile bölünen sayının birler basamağı 0'dır; 0 hem 2 hem 5 kuralını sağlar.	Çarpan ya da basamak gerekçesi 4 puan; yalnız örnek veren 2 puan.
b)	**Mert haklı değildir.** Karşı örnek **12**: 12 ÷ 2 = 6, 12 ÷ 4 = 3, ama 12 ÷ 8 = 1, kalan 4. (Başka örnekler: 4, 20, 28, 36.)	Karar 1, karşı örnek 2, bölme işlemleri 2 puan.
c)	9'arlı: **Evet**, rakam toplamı 1 + 4 + 5 + 8 = 18, 9'un katı. 4'erli: **Hayır**, son iki basamak 58, 4'e tam bölünmez. 6'şarlı: **Evet**, sayı çift ve 3'e tam bölünür (18).	Her satır karar 1 + gerekçe 1 puan.

5 Tam puan: 10

MAT.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Asal sayılar: **2, 23, 31, 41**. (9 = 3 × 3, 15 = 3 × 5, 27 = 3 × 9, 39 = 3 × 13, 51 = 3 × 17; 1 asal değildir.)	Her doğru seçim 1 puan; asal olmayan her seçim 1 puan düşürür (en az 0).
b)	**Haklı değildir. 2** asal sayıdır (çarpanları yalnız 1 ve 2) ve çift sayıdır.	Karar 1, 2 örneği ve gerekçe 2 puan.
c)	Asal sayının **tam iki farklı çarpanı** vardır: 1 ve kendisi. 1'in **yalnız bir çarpanı** vardır (1).	Asal tanımı 1, 1'in tek çarpanı 2 puan.

6 Tam puan: 15

MAT.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Kutular: 180 = 10 × **18**; 10 = 2 × **5**; 18 = 2 × **9**; 9 = **3** × 3. Asal çarpanlar: **2, 3, 5**. 180 = **2 × 2 × 3 × 3 × 5**.	Kutular 2 (dört kutu doğru 2, iki-üç kutu 1); asal çarpanlar 2; çarpım 2 puan.
b)	84 ÷ 2 = 42; 42 ÷ 2 = 21; 21 ÷ 3 = 7; 7 ÷ 7 = 1. Sağ sütun: 2, 2, 3, 7. 84 = **2 × 2 × 3 × 7**.	Bölme adımları 3, çarpım 2 puan.
c)	**4 asal sayı değildir** (4 = 2 × 2). 12 = 2 × 2 × 3; 12'nin asal çarpanları **2 ve 3**.	Hata 2, doğru liste 2 puan.

7 Tam puan: 10

MAT.6.1.4

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	30: 1, 2, 3, 5, 6, 10, 15, 30. 42: 1, 2, 3, 6, 7, 14, 21, 42. Ortak bölenler: **1, 2, 3, 6**.	Bölen listeleri 2, ortak bölenler 2 puan.
b)	Koli sayısı hem 30'u hem 42'yi tam bölmelidir: **1, 2, 3 ya da 6 koli**. 6 kolide: 30 ÷ 6 = **5 hikâye**, 42 ÷ 6 = **7 bilim kitabı**.	Olasılıklar 1, koli içeriği 2 puan.
c)	**Mümkün değildir.** 4, 30'un da 42'nin de böleni değildir: 30 ÷ 4 = 7, kalan 2; 42 ÷ 4 = 10, kalan 2. Kitap artar.	Karar 1, gerekçe 2 puan.

8 Tam puan: 15

MAT.6.1.4

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Derya'nın mavi okları 0'dan 8'e, 8'den 16'ya, … 48'e. Bastığı sayılar: **8, 16, 24, 32, 40, 48**.	Çizim 2, sayılar 3 puan.
b)	Kırmızı ve mavi okların birlikte bittiği sayılar: **24 ve 48**. Bunlar 6 ile 8'in **ortak katlarıdır**.	Sayılar 3, ortak kat 2 puan.
c)	Ortak katlar 24'er artar: **24, 48, 72, 96** (sonraki 120, 100'ü geçer). 72 ÷ 6 = 12, 72 ÷ 8 = 9; 96 ÷ 6 = 16, 96 ÷ 8 = 12.	Dört sayı 3, açıklama 2 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	Toplam
Çıktı	MAT.6.1.1	MAT.6.1.1	MAT.6.1.2	MAT.6.1.2	MAT.6.1.3	MAT.6.1.3	MAT.6.1.4	MAT.6.1.4	
Puan	10	15	10	15	10	15	10	15	**100**
Aldığım									

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Fen Bilimleri

6. Sınıf • Yazılı Provaları • Çözümler ve Puanlama

Senaryo 1 8 soru
Senaryo 2 8 soru
Senaryo 3 7 soru
Senaryo 4 6 soru
Senaryo 5 7 soru
Senaryo 6 9 soru

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 1 · 6. Sınıf Fen Bilimleri

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

FB.6.1.1 · Gezegenlerin nitelikleri, ayrıştırma ve gruplama

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Merkür uydusu: **yok** Venüs yapısı: **karasal** Mars halkası: **yok** Jüpiter hacmi: **büyük** Satürn yapısı: **gazsal** Uranüs halkası: **var**	Her doğru kutu 1 puan.
b)	Ortak özellikler (üçü yeterli): **gazsaldır**, **halkası vardır**, **hacmi Dünya'nınkinden büyüktür**, uydusu vardır, Güneş'e 1. gruptakilerden uzaktır. Kuşak: **asteroit kuşağı** (Mars ile Jüpiter arasında).	Her doğru özellik 1, kuşağın adı 2 puan.
c)	**Mars** (Dünya ile Mars'ın uydusu var; Mars daha uzakta). **Jüpiter** (halkalı gezegenlerin ilki).	Her gezegen 2 puan.

2 Tam puan: 10

FB.6.1.1 · Gök taşı, meteor, meteorit

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	K: **gök taşı** L: **meteor** M: **meteorit** N: **meteor çukuru**	Her doğru ad 1 puan.
b)	**Asteroitlerin** parçalarıdır.	2 puan.
c)	**Doğru değildir.** Atmosfere giren gök taşlarının **küçük olanları** atmosferde çok ısınır ve **yanarak tükenir**; yere ulaşamaz. Yalnızca **yeterince büyük olanlar** yeryüzüne ulaşır ve meteorit olur.	Görüş 1, küçüklerin yanıp tükendiği 2, büyüklerin yere ulaştığı 1 puan.

3 Tam puan: 15

FB.6.1.3 · Güneş ve Ay tutulmaları

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Kayıt 1: **Güneş tutulması**; kanıt: öğle saatinde (gündüz) oldu, yalnızca belirli bölgelerden görüldü ya da özel gözlük kullanıldı. Kayıt 2: **Ay tutulması**; kanıt: gece oldu, Ay karardı ve kızardı, Ay'ın göründüğü her yerden izlendi ya da gözlüksüz izlendi.	Her tutulmanın adı 1, kanıtı 1 puan.
b)	Araya giren: Güneş tutulmasında **Ay**, Ay tutulmasında **Dünya**. Gölgenin düştüğü: Güneş tutulmasında **Dünya** (Ay'ın gölgesi), Ay tutulmasında **Ay** (Dünya'nın gölgesi). Evre: Güneş tutulmasında **yeni ay**, Ay tutulmasında **dolunay**.	Her doğru kutu 1 puan.
c)	**Doğru değildir.** Güneş'e çıplak gözle ya da sıradan güneş gözlüğüyle bakmak **gözde kalıcı hasar** oluşturabilir. Güneş tutulması **özel tutulma gözlüğüyle** ya da dolaylı yöntemlerle (ör. delikli kartondan yere düşen görüntü) izlenmelidir.	Görüş 1, gerekçe ve güvenli yöntem 2 puan.
d)	Güneş, Dünya ve Ay'ın hareketleri **düzenlidir**; belirli sürelerle tekrarlandığı için tutulmaların zamanı **önceden hesaplanabilir**.	Düzenli hareket fikri 2 puan.

4 Tam puan: 10

FB.6.2.1 · Aynı doğrultudaki kuvvetler, bileşke çizimi

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Durum 1: Kuvvetler aynı yönlü; 20 + 30 = **50 N, doğuya** (5 karelik ok). Durum 2: Kuvvetler zıt yönlü; 40 − 10 = **30 N, doğuya** (3 karelik ok). Oklar işaretli noktadan başlar ve doğu-batı doğrultusundadır.	Her durum 3 puan: çizimde yön 1, uzunluk 1; büyüklük ve yön yazımı 1.
b)	İki durumda da **doğuya doğru** harekete başlar. Duran bir cisim **bileşke kuvvetin yönünde** harekete başlar; iki durumda da bileşke doğuya doğrudur.	Her durumun yönü 1, bileşke gerekçesi 2 puan.

5 Tam puan: 15

FB.6.2.1 · Bileşke kuvvet ilişkileri

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	K: 25 + 15 = **40 N, doğuya** L: 30 − 30 = **0** (bileşke sıfır) M: 35 − 20 = **15 N, batıya**	Her durum 2 puan: büyüklük 1, yön 1 (L için sıfır yazmak 2).
b)	Bileşke 5 N ve doğuya doğru olduğuna göre doğuya doğru kuvvetler, batıya doğru kuvvetten 5 N fazladır: 45 + 5 = 50 N. 10 N + F = 50 N, F = **40 N**.	Sonuç 2, açıklama 2 puan.
c)	**Doğru değildir.** Örneğin M durumunda büyük kuvvet 35 N, bileşke ise **15 N**; L durumunda bileşke **0**. Zıt yönlü kuvvetlerde bileşke, büyük kuvvetten küçüktür. Bileşke, kuvvetler **aynı yönlü** olduğunda en büyük olur.	Görüş 1, tablodan örnek 2, aynı yönlü 2 puan.

6 Tam puan: 15

FB.6.2.2 · Dengelenmiş ve dengelenmemiş kuvvetler deneyi

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Bağımsız: **arabaya uygulanan kuvvetler** (bileşke kuvvet). Bağımlı: **arabanın hareket durumu**. Kontrol: **aynı araba, aynı masa**, kuvvetlerin aynı doğrultuda uygulanması.	Her değişken 1 puan.
b)	2: **3 N, doğuya** · **dengelenmemiş** 3: **3 N, batıya** · **dengelenmemiş** 4: **0** · **dengelenmiş**	Her satır 2 puan: bileşke 1, denge durumu 1.
c)	**Destekliyor.** 1 ve 4. ölçümlerde bileşke sıfır, araba durmaya devam etti; 2 ve 3. ölçümlerde bileşke sıfırdan farklı, araba **bileşke yönünde** harekete başladı.	Görüş 1, ölçümlerle gerekçe 2 puan.
d)	**3 N, doğuya doğru.** Dengeleyici kuvvet, bileşke kuvvetle **aynı büyüklükte ve zıt yönlüdür**; bileşkeyi sıfır yapar.	Büyüklük 1, yön 1, gerekçe 1 puan.

7 Tam puan: 10

FB.6.2.3 · Alınan yol, yer değiştirme, sürat ve hız

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Ok, **evden kütüphaneye doğru düz** çizilir. **Alınan yol daha büyüktür.** Alınan yol, izlenen yolun tamamının uzunluğudur; yer değiştirme ise başlangıç ve bitiş noktaları arasındaki **en kısa uzaklık ve yön**dür.	Ok 2 (başlangıç-bitiş 1, yön 1), karşılaştırma 1, gerekçe 1 puan.
b)	1: **sürat** 2: **hız** 3: **hız** 4: **ikisi de**	Her doğru satır 1 puan.
c)	Ekrandaki 15 km/h **sürattir** (yön yok). Arkadaşın söylediği **hızdır** (yön var: kuzeye doğru).	Her biri 1 puan.

8 Tam puan: 10

FB.6.3.1 · Eşeyli ve eşeysiz üreme

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1: **vejetatif üreme** 2: **bölünme ile üreme** 3: **tomurcuklanma ile üreme** 4: **rejenerasyon ile üreme**	Her doğru çeşit 1 puan.
b)	Benzerlik: İkisinde de **yeni bireyler oluşur**, canlının neslinin devamı sağlanır. Farklılıklar: Eşeyli üremede genellikle **iki ata** vardır ve **üreme hücreleri birleşir**; eşeysiz üremede **tek ata** vardır, üreme hücresi birleşmez. Eşeysiz üremede yavrular **atasının aynısıdır**; eşeyli üremede yavrular atalarından farklı özellikler taşıyabilir.	Benzerlik 1, her farklılık 1 puan.
c)	**Doğru değildir.** Kertenkelenin kuyruğu yeniden oluşur (rejenerasyon), ama **yeni bir canlı oluşmaz**, canlı sayısı artmaz. Bu yüzden **üreme değildir**; yalnızca kopan parçanın yenilenmesidir.	Görüş 1, yeni birey oluşmadığı gerekçesi 2 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	Toplam
Çıktı	FB.6.1.1	FB.6.1.1	FB.6.1.3	FB.6.2.1	FB.6.2.1	FB.6.2.2	FB.6.2.3	FB.6.3.1	
Puan	15	10	15	10	15	15	10	10	**100**
Aldığım									

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 2 · 6. Sınıf Fen Bilimleri

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

FB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Kart 1: **Dünya** Kart 2: **Venüs** Kart 3: **Neptün**	Her gezegen 2 puan.
b)	1. grup (halkası olmayanlar): **Merkür, Venüs, Dünya, Mars → halkasız gezegenler**. 2. grup: **Jüpiter, Satürn, Uranüs, Neptün → halkalı gezegenler**. Gruplar **aynıdır**; çünkü asteroit kuşağından önce gelen iç gezegenlerin hiçbirinin halkası yoktur, sonra gelen dış gezegenlerin hepsinin halkası vardır.	Gruplar 2, etiketler 1, karşılaştırma ve gerekçe 2 puan.
c)	1. **Y**: En sıcak gezegen **Venüs'tür**. 2. **D** 3. **Y**: **Dört dış gezegenin de** halkası vardır. 4. **Y**: Mars'ın **uydusu vardır**.	Her cümle 1 puan (işaret ve gerekli düzeltme birlikte).

2 Tam puan: 10

FB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Asteroit kuşağı**; **Mars (4) ile Jüpiter (5)** arasındadır.	Ad 1, gezegenler 1 puan.
b)	Asteroit kuşağındaki **asteroitler birbirine çarpıp küçük parçalara ayrılır**; taş bu parçalardan biridir.	2 puan.
c)	(1) **gök taşı** (2) **meteor** (3) **meteorit** (4) **meteor çukuru**	Her doğru cevap 1 puan.
d)	Meteorların çoğu atmosferde **çok ısınarak yanıp tükenir**; yalnızca tamamen yanmayan parçalar yere ulaşır.	2 puan.

3 Tam puan: 15

FB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	K: **Ay**, L: **Dünya**. Şekil I: **Güneş tutulması** (Güneş - Ay - Dünya). Şekil II: **Ay tutulması** (Güneş - Dünya - Ay).	Adlar 1, her tutulma 1 puan.
b)	Evre: **yeni ay** / **dolunay**. Zaman: **gündüz** / **gece**. Yer: **dar bir bölgeden** / **Ay'ın göründüğü her yerden**. Süre: **birkaç dakika** / **bir saati aşabilir**.	Her satır 1 puan (iki hücre de doğru olmalı).
c)	**Doğru değildir**; güneş gözlüğü gözü korumaz, kalan ince parça bile gözü kalıcı olarak yakabilir. Güvenli yollar: **standarda uygun tutulma gözlüğü**, **iğne deliği yöntemi**.	Karar ve gerekçe 2, her yol 1 puan.
d)	Örnek: **Güneş, Dünya ve Ay aynı doğru üzerinde sıralanır**; **ikisi de gölge oluşmasıyla açıklanır**; ikisinin de tam ve parçalı biçimi vardır; ikisi de önceden hesaplanabilir.	Her benzerlik 2 puan.

4 Tam puan: 10

FB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **Güneş tutulması, parçalı, yeni ay** 2. **Ay tutulması, tam, dolunay** 3. **Güneş tutulması, tam, yeni ay**	Her satır 2 puan; satırdaki üç bilgi de doğru olmalı, ikisi doğruysa 1 puan.
b)	Ay'ın yörüngesi Dünya'nın yörüngesine göre **eğiktir**. Çoğu yeni ayda ve dolunayda Ay, Güneş ile Dünya'yı birleştiren **doğrunun üstünden ya da altından geçer**; gölge ıskalanır. Tutulma ancak Ay bu doğruya **en yakın olduğu yerdeyken** yeni ay ya da dolunay olursa gerçekleşir.	Eğiklik 2, gölgenin ıskalanması 2 puan.

5 Tam puan: 15

FB.6.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Uygulama noktası: **ipin kızağa bağlandığı nokta (kızağın doğu kenarı)** Doğrultu: **yatay (doğu-batı)** Yön: **doğu** Büyüklük: **40 N**	Her özellik 1 puan.
b)	K_1 = 40 N, K_2 = 20 N (doğu); K_3 = 50 N (batı). Doğu yönündeki kuvvetler: 40 + 20 = 60 N. Bileşke: 60 − 50 = **10 N, doğuya**.	İşlem 2, büyüklük 1, yön 1 puan.
c)	Kızaktan başlayan, **doğuya doğru 1 kare** uzunluğunda bir ok çizilir.	Uzunluk 2, yön 1 puan.
d)	Ece: 6 × 5 = **30 N**. Can: 4 × 10 = **40 N**. **Can'ın çizdiği kuvvet** daha büyüktür. Oklar farklı ölçekle çizildiği için uzun ok büyük kuvvet anlamına gelmez.	Her hesap 1, karar ve açıklama 2 puan.

6 Tam puan: 10

FB.6.2.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Ela: **aynı, 100 m, sıfır**. Asansör: **farklı, 12 m, 12 m yukarı**. Kurye: **farklı, 700 m, 300 m doğuya**.	Her satır 2 puan; yer değiştirmede yön yazılmamışsa 1 puan.
b)	**Asansör**; çünkü **düz bir çizgide, tek yönde** hareket etmiş, geri dönmemiştir.	Hareket 1, gerekçe 1 puan.
c)	**Katılmıyorum.** Yer değiştirme başlangıç ile bitiş arasındaki düz uzaklıktır; **alınan yoldan büyük olamaz**, en fazla ona eşit olur.	2 puan.

7 Tam puan: 15

FB.6.2.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	A: 8 m / 4 s = **2 m/s**. B: 12 m / 4 s = **3 m/s**.	Her sürat 2 puan (işlem ve birim dahil).
b)	**C arabası**; ardışık noktalar arasındaki uzaklık **her saniye artıyor** (1 m, 2 m, 3 m, 4 m).	Araba 1, gerekçe 2 puan.
c)	B'nin **sürati değişmez (3 m/s)**; ama hareket yönü doğudan batıya döndüğü için **hızı değişir**. Hızın büyüklüğünün yanında yönü de vardır.	Sürat 2, hız 2 puan.
d)	**Doğru değildir.** Gösterge yalnızca ne kadar çabuk gidildiğini, yani **sürati** gösterir; **yön bilgisi vermez**. Hız için yön de belirtilmelidir.	Karar 1, açıklama 3 puan.

8 Tam puan: 10

FB.6.3.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	A: **vejetatif üreme** B: **bölünme** C: **tomurcuklanma** D: **rejenerasyon**	Her doğru cevap 1 puan.
b)	Hepsi **eşeysiz üremedir**: **tek ata** vardır, üreme hücreleri birleşmez, yavrular **ataya benzer**.	2 puan.
c)	**Olmaz**; kertenkele kuyruğunu yeniler ama **yeni bir birey oluşmaz**.	2 puan.
d)	**Dallarla üretilen fideler**; hepsi aynı bitkiden geldiği için aynı özellikleri taşır. Hastalığa dayanıksızlarsa **çeşitlilik olmadığından** hepsi birden etkilenebilir.	Seçim 1, gerekçe 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	Toplam
Çıktı	FB.6.1.1	FB.6.1.1	FB.6.1.3	FB.6.1.3	FB.6.2.1	FB.6.2.3	FB.6.2.3	FB.6.3.1	
Puan	15	10	15	10	15	10	15	10	**100**
Aldığım									

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 3 · 6. Sınıf Fen Bilimleri

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

FB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	(1) **iç (karasal)** (2) **dış (gazsal)** (3) **Dünya, Mars** (4) **Merkür, Venüs** (5) **Jüpiter, Satürn, Uranüs, Neptün** (6) **Hiçbiri (boş)**	Her doğru cevap 1 puan.
b)	**Mars** **Jüpiter**	Her gezegen 2 puan.
c)	**Satürn, Uranüs, Dünya, Mars, Merkür**. **Evet**; dış gezegenlerin en küçüğü Neptün'dür ve iç gezegenlerin en büyüğü olan Dünya'dan büyüktür. Dış gezegenlerin hepsi iç gezegenlerin hepsinden büyüktür.	Sıralama 3 (bir yer değişikliği 2), karar ve açıklama 2 puan.

2 Tam puan: 10

FB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Meteor**. Efe'nin düşüncesi **yanlıştır**; ışık çizgisi, atmosfere girip **ısınarak parlayan küçük bir gök taşıdır**, yıldız değildir.	Ad 1, karar ve açıklama 2 puan.
b)	**gök taşı** → **meteor** → **meteorit**	Her kutu 1 puan.
c)	Atmosferde çok hızlı ilerlerken **ısınıp yanarak tükenirler**.	2 puan.
d)	Çanak biçimli bir çukur oluşur: **meteor çukuru**.	2 puan.

3 Tam puan: 15

FB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**1. konumda Güneş tutulması**: Güneş - Ay - Dünya. **3. konumda Ay tutulması**: Güneş - Dünya - Ay.	Her konum 1, her sıralanış 1 puan.
b)	1. konumda **yeni ay**, 3. konumda **dolunay**.	Her evre 1 puan.
c)	**Ay'ın gölgesi Dünya'ya göre küçüktür.** Güneş'in tamamen örtüldüğü tam tutulma yalnızca **gölgenin düştüğü dar şeritten** görülür; çevresindeki daha geniş bölgelerden Güneş'in bir kısmı örtülmüş görünür.	Gölgenin küçüklüğü 2, dar şerit ve parçalı görünüş 2 puan.
d)	**G, T, G, T, G**	Her doğru cevap 1 puan.

4 Tam puan: 15

FB.6.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	İp: **düşey, yukarı, 600 N** Ağırlık: **düşey, aşağı, 400 N**	Her satır 2 puan (bir hata 1 puan).
b)	Zıt yönlü kuvvetler: 600 − 400 = **200 N, yukarı**.	İşlem 2, büyüklük 1, yön 1 puan.
c)	Yükten başlayan, **yukarı doğru 2 kare** uzunluğunda bir ok.	Uzunluk 2, yön 1 puan.
d)	**400 N**; zıt yönlü iki kuvvet eşit olunca bileşke sıfır olur.	2 puan.
e)	**Yanlıştır**; iki kuvvetin de doğrultusu **düşeydir**, yalnızca **yönleri** farklıdır (yukarı ve aşağı).	2 puan.

5 Tam puan: 15

FB.6.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	I: **50 N, doğu** II: **20 N, doğu** III: **25 N, batı** IV: 30 − 30 = **sıfır**	Her durum 2 puan (büyüklük 1, yön 1; IV'te sıfır 2).
b)	Ortak etki yok: **IV**. En büyük bileşke: **I (50 N)**.	IV 1, I 2 puan.
c)	1. Kuvvetler zıt yönlü olduğu için **çıkarılmalıdır**: 45 − 25 = **20 N**. 2. Bileşke **büyük kuvvetin yönünde**, yani **doğuya** doğrudur.	Her hata ve düzeltmesi 2 puan.

6 Tam puan: 15

FB.6.2.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	4 + 9 + 4 + 3 = 20 kare; 20 × 50 = **1000 m**	İşlem 1, sonuç 2 puan.
b)	Okul, evin 6 kare doğusundadır: 6 × 50 = **300 m, doğuya**.	Büyüklük 2, yön 1 puan.
c)	Evden okula, **Çınar Caddesi boyunca doğuya** 6 kare uzunluğunda düz bir ok.	Başlangıç-bitiş 1, yön 1 puan.
d)	Toplam yol: **2000 m**; başladığı yere döndüğü için toplam yer değiştirme **sıfır**.	Yol 1, yer değiştirme 2 puan.
e)	Alınan yol **300 m'ye iner**, yani **azalır**; yer değiştirme **değişmez** (300 m, doğuya), çünkü başlangıç ve bitiş noktaları aynıdır.	Yol 2, yer değiştirme ve gerekçe 2 puan.

7 Tam puan: 15

FB.6.2.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Ada: 300 / 60 = **5 m/s** Efe: 400 / 100 = **4 m/s** Kerem: 360 / 60 = **6 m/s**	Her sürat 2 puan (birimsiz cevap 1 puan).
b)	**Kerem, Ada, Efe**	2 puan.
c)	Süratleri **aynıdır** (5 m/s); yönleri zıt olduğu için **hızları farklıdır**.	Sürat 1, hız ve gerekçe 2 puan.
d)	Sürati **değişmez**; ama dairesel pistte hareket yönü sürekli değiştiği için **hızı değişir**.	Sürat 2, hız 2 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	FB.6.1.1	FB.6.1.1	FB.6.1.3	FB.6.2.1	FB.6.2.1	FB.6.2.3	FB.6.2.3	
Puan	15	10	15	15	15	15	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 4 · 6. Sınıf Fen Bilimleri

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

FB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	(1) **karasal** (2) **yok** (3) **Mars** (4) **7** (5) **6** (6) **gazsal**	Her doğru cevap 1 puan.
b)	Belirler: yapının **karasal ya da gazsal** olması. Ayrıştırır: Merkür **karasal**, Jüpiter **gazsal**. Gruplandırır: **Merkür, Venüs, Dünya, Mars** / **Jüpiter, Satürn, Uranüs, Neptün**. Etiketler: **karasal (iç) gezegenler** ve **gazsal (dış) gezegenler**.	Belirler 1, ayrıştırır 1, her grup 1, etiketler 1 puan.
c)	I. **Yanlış**; Çoban Yıldızı denen parlak ışık **Venüs gezegenidir**, Güneş'ten aldığı ışığı yansıtır. II. **Yanlış**; en sıcak gezegen **Venüs'tür**, kalın gaz örtüsü ısıyı hapseder.	Her ifade 2 puan (karar 1, düzeltme 1).

2 Tam puan: 15

FB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Ay tutulması**; sıralanış **Güneş - Dünya - Ay**. Ay **dolunay** evresindedir; Dünya'nın Güneş'e göre arka tarafındadır.	Olay 1, sıralanış 2, evre ve gerekçe 2 puan.
b)	**Evet**; Dünya'nın gölgesi büyük olduğu için Ay tutulması **Ay'ı görebilen her yerden** izlenebilir.	Karar 1, açıklama 2 puan.
c)	**Yanlıştır**; Ay'ın yörüngesi Dünya'nın yörüngesine göre **yaklaşık 5 derece eğiktir**. Çoğu dolunayda Ay, Dünya'nın gölgesinin üstünden ya da altından geçer; tutulma yılda yalnızca birkaç kez olur.	Karar 1, eğik yörünge açıklaması 2 puan.
d)	(1) **Dünya'nın gölgesi Ay'a** (2) **Gündüz** (3) **Bir saati aşabilir** (4) **Tehlikeli**	Her boşluk 1 puan.

3 Tam puan: 15

FB.6.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	F_1: **yatay, doğu (sağ), 40 N** F_2: **düşey, yukarı, 30 N**	Her hücre 1 puan.
b)	**Yanlıştır.** Çizimler **farklı ölçeklerle** yapılmıştır. F_2 6 × 5 = 30 N, F_1 4 × 10 = 40 N'dur; F_1 daha büyüktür. Okları karşılaştırmak için aynı ölçek gerekir.	Karar 1, ölçek açıklaması ve değerler 2 puan.
c)	30 N ÷ 10 N = **3 kare**	İşlem 1, sonuç 2 puan.
d)	Aynı doğrultuda zıt yönlü, eşit büyüklükte iki kuvvettir; bileşke kuvvet **sıfırdır**.	Sonuç 2, gerekçe 1 puan.

4 Tam puan: 20

FB.6.2.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. tur: **sıfır**, **Evet** 2. tur: **250 N, batıya**, **Hayır** 3. tur: **250 N, doğuya**, **Hayır** 4. tur: **sıfır**, **Evet**	Her hücre 1 puan.
b)	**1. ve 4. turlarda** halat yerinde kalır. **2. turda batıya** (Kırmızı takıma doğru), **3. turda doğuya** (Mavi takıma doğru) harekete başlar.	Yerinde kalan turlar 2, hareket eden turlar ve yönleri 2 puan.
c)	**Doğuya doğru 250 N**; bu kuvvete **dengeleyici kuvvet** denir.	Yön 1, büyüklük 2, ad 1 puan.
d)	**Yanlıştır.** Paraşütçü sabit süratle indiği için hareket durumu değişmez; havanın yukarı yönlü kuvveti **ağırlığına eşittir**, kuvvetler **dengelenmiştir**. Dengelenmiş kuvvetler etkisindeki hareketli cisim **aynı süratle hareketine devam eder**.	Karar 1, kuvvetlerin eşitliği 1, hareket durumunun korunması 2 puan.

5 Tam puan: 20

FB.6.2.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Liman → Stadyum: 16 km, Stadyum → Çarşı: 16 − 4 = 12 km; toplam **28 km**.	İşlem 1, sonuç 2 puan.
b)	**4 km, doğuya**.	Büyüklük 2, yön 1 puan.
c)	Liman'dan Okul'a: **10 km**; **10 km, doğuya**. Okul'dan Çarşı'ya: **6 km**; **6 km, batıya**. Gidip dönüş: **24 km**; **sıfır**.	Her hücre 1 puan.
d)	Gidiş: 16 km ÷ 1 h = **16 km/h**. Dönüş: 12 km ÷ 1 h = **12 km/h**. Tramvay **gidişte daha süratlidir**.	Her sürat 1, karşılaştırma 2 puan.
e)	Ekrandaki değer **sürattir**; yalnızca ne kadar çabuk gidildiğini gösterir, yönü göstermez. Gidişteki hız: **doğuya doğru 16 km/h**.	Karar ve gerekçe 2, yönlü hız 2 puan.

6 **Tam puan: 15** FB.6.2.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**H, S, S, H, S, H**	Her doğru cevap 1 puan.
b)	Alınan yol: 2 × 200 = **400 m**. Başladığı çizgiye döndüğü için yer değiştirme **sıfır**.	Yol 1, yer değiştirme 2 puan.
c)	400 m ÷ 80 s = **5 m/s**	İşlem 1, sonuç ve birim 2 puan.
d)	Benzerlikler: İkisi de **hareketin ne kadar çabuk olduğunu** anlatır; ikisinin de birimi **m/s ya da km/h**'tir; ikisinde de zaman kullanılır. Fark: **Hızın yönü vardır**, süratin yoktur (sürat alınan yola, hız yer değiştirmeye dayanır).	Her benzerlik 1, fark 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	FB.6.1.1	FB.6.1.3	FB.6.2.1	FB.6.2.2	FB.6.2.3	FB.6.2.3	
Puan	15	15	15	20	20	15	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 5 · 6. Sınıf Fen Bilimleri

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 10

FB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Işık topu: **meteor**. Çatılara düşen taşlar: **meteorit**.	Her kavram 2 puan.
b)	**Mars ile Jüpiter**	2 puan (tek gezegen 1 puan).
c)	**Gök taşı**	2 puan.
d)	Asteroitler gezegenlerden **çok küçüktür** ve çoğunun **şekli düzensizdir**; gezegenler ise küreye yakın şekillidir.	Her özellik 1 puan.

2 Tam puan: 15

FB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	(1) **yörünge** (eğik yörünge, tam ve parçalı tutulma gibi uygun bir kavram) (2) **eğiktir** (3) **5**	Her boşluk 1 puan.
b)	Ay'ın yörüngesi Dünya'nın yörüngesine göre **yaklaşık 5 derece eğik** olduğu için çoğu yeni ayda Ay, Güneş ile Dünya'yı birleştiren doğrunun **biraz üstünden ya da altından geçer**. Ay'ın gölgesi Dünya'yı ıskalar; bu yüzden tutulma yalnızca üç cisim **aynı doğru üzerine geldiğinde** olur.	Eğik yörünge 2, gölgenin Dünya'ya düşmemesi 2 puan.
c)	**Güneş - Ay - Dünya**; Ay **yeni ay** evresindedir.	Sıralanış 2, evre 1 puan.
d)	Ay Güneş'ten yaklaşık 400 kat küçüktür ama **Dünya'ya Güneş'ten yaklaşık 400 kat daha yakındır**. Bu yüzden gökyüzünde ikisi **neredeyse aynı büyüklükte görünür** ve Ay, Güneş'i tam olarak örtebilir.	Yakınlık 3, aynı büyüklükte görünme 2 puan.

3 Tam puan: 15

FB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Güneş tutulması **4'ünde (yeni ay)**, Ay tutulması **19'unda (dolunay)** olabilir. Güneş tutulmasında Ay Güneş ile Dünya'nın arasındadır; Ay tutulmasında Dünya, Güneş ile Ay'ın arasındadır.	Her tarih 1, her gerekçe 1 puan.
b)	**Yanlıştır**; dolunay her ay olur ama Ay'ın yörüngesi **eğik** olduğu için çoğu dolunayda Ay, Dünya'nın gölgesine girmez. Ay tutulması **olabilir** ama kesin değildir.	Karar 1, gerekçe 2 puan.
c)	**Gündüz**; Güneş tutulması, Güneş gökyüzündeyken izlenir.	2 puan.
d)	**A, İ, G, A, İ, G**	Her doğru cevap 1 puan.

4 Tam puan: 15

FB.6.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Teknenin ortasından: motor **doğuya 2 kare**, rüzgâr **doğuya 3 kare**, ip **batıya 4 kare**.	Her ok 2 puan (yön 1, uzunluk 1).
b)	Doğuya: 10 + 15 = 25 N; batıya: 20 N. Bileşke: 25 − 20 = **5 N, doğuya**.	İşlem 1, büyüklük 1, yön 1 puan.
c)	Teknenin ortasından **doğuya 1 kare** uzunluğunda ok.	Uzunluk 1, yön 1 puan.
d)	Doğuya: 10 N; batıya: 15 + 20 = 35 N. Bileşke: 35 − 10 = **25 N, batıya**.	İşlem 2, büyüklük 1, yön 1 puan.

5 Tam puan: 15

FB.6.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**10 N ve 30 N, ikisi de doğuya**: 10 + 30 = 40 N	3 puan.
b)	**50 N doğuya, 10 N batıya**: 50 − 10 = 40 N, doğuya	3 puan.
c)	Örnek: **20 N ve 30 N doğuya, 10 N batıya** (50 − 10 = 40). 50 N ve 20 N doğuya, 30 N batıya ya da 50 N ve 10 N doğuya, 20 N batıya da doğrudur.	Doğru herhangi bir düzen 3 puan.
d)	Örnek: **10 N ve 20 N doğuya, 30 N batıya** (30 − 30 = 0). 20 N ve 30 N bir yöne, 50 N öbür yöne de doğrudur.	Doğru herhangi bir düzen 3 puan.
e)	Sandıktan **doğuya 5 kare** (50 N), **batıya 1 kare** (10 N); bileşke **doğuya 4 kare**.	Her ok 1 puan.

6 Tam puan: 15

FB.6.2.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**D, D, DM, DM, D, DM**	Her doğru cevap 1 puan.
b)	**20 N, yukarı**; lamba durduğu için ip kuvveti ağırlığa eşit ve zıt yönlüdür.	Büyüklük 2, yön 1 puan.
c)	Bisiklet **yavaşlar**, yani sürati azalır. Bisiklete etki eden kuvvetler **dengelenmemiştir**; bileşke kuvvet hareketin tersine doğrudur.	Değişiklik 1, kuvvetlerle açıklama 2 puan.
d)	**Yanlıştır.** Düz yolda **sabit süratle aynı yönde giden otobüs** hareket ediyor ama kuvvetler **dengelenmiştir**. Dengelenmiş kuvvetler hareketli cismin hareketini aynı süratle sürdürmesini sağlar.	Karar 1, uygun örnek ve açıklama 2 puan.

7 Tam puan: 15

FB.6.2.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Her saniyede **20 cm**; sürati **değişmemiştir** (sabit).	Yol 1, sürat 2 puan.
b)	**Evet, dengelenmiştir**; disk aynı süratle hareketini sürdürmektedir. Ece'nin hipotezi **doğrulanmamıştır**: Kuvvetler dengelenmiş olsa da hareket eden disk durmamış, **aynı süratle hareket etmeye devam etmiştir**.	Karar 2, hipotez değerlendirmesi 2 puan.
c)	Her saniyede alınan yol **25, 30, 35 cm** olarak artmaktadır; disk **hızlanmıştır**. Hareket durumu değiştiği için kuvvetler **dengelenmemiştir**.	Değişiklik ve kanıt 2, karar 2 puan.
d)	Ek kuvvete **zıt yönde**, yani hareketin tersine doğru olmalıdır; bu kuvvete **dengeleyici kuvvet** denir.	Yön 2, ad 2 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	FB.6.1.1	FB.6.1.3	FB.6.1.3	FB.6.2.1	FB.6.2.1	FB.6.2.2	FB.6.2.2	
Puan	10	15	15	15	15	15	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 6 · 6. Sınıf Fen Bilimleri

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 10

FB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Venüs** **Uranüs** **Mars**	Her şifre 1 puan.
b)	Merkür: **K · U− · H− · 1** Jüpiter: **G · U+ · H+ · 5**	Her şifre 2 puan (bir hata 1 puan).
c)	**Sorulamaz.** Karasal (iç) gezegenlerin **hiçbirinin halkası yoktur**; halkalı gezegenlerin hepsi gazsaldır.	Karar 1, gerekçe 2 puan.

2 Tam puan: 10

FB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**D, Y, D, Y, D**	Her doğru cevap 1 puan.
b)	II. Yeryüzüne ulaşan parça **meteorittir**; meteor, atmosferde parlayan gök taşıdır. IV. Çoban Yıldızı **Venüs gezegenidir**; Güneş'ten aldığı ışığı yansıtır.	Her düzeltme 1 puan.
c)	Asteroitler zaman zaman **birbirine çarpar ve küçük parçalara ayrılır**; asteroitlerden kopan bu parçalara **gök taşı** denir.	Çarpışma 1, kopan parça ve ad 2 puan.

3 Tam puan: 10

FB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Aşağıdakilerden herhangi beşi: **gece → gündüz**; **dolunay → yeni ay**; **Güneş - Dünya - Ay → Güneş - Ay - Dünya**; **güneş gözlüğü korumaz → standarda uygun tutulma gözlüğü ya da iğne deliği yöntemi**; **her yerden tam → tam tutulma dar bir şeritten görülür, çevresinden parçalı görünür**; **iki saat → en fazla birkaç dakika**.	Her satır 2 puan (yanlışı bulma 1, doğrusu 1).

4 Tam puan: 15

FB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Güneş tutulması: **1, 4, 9** İkisi: **3, 6, 8** Ay tutulması: **2, 5, 7**	Her doğru yerleştirme 1 puan.
b)	Işığın **düz bir çizgide yayılması** ve bu sayede **gölge oluşması**.	3 puan.
c)	Ay yavaş yavaş kararır, çoğu zaman kaybolmaz ve **bakır kırmızısı** bir renge bürünür; halk arasında **Kanlı Ay** denir.	Görünüş 2, ad 1 puan.

5 Tam puan: 10

FB.6.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. ip: **30 N** 2. ip: **20 N** Ağırlık: **40 N**	Her kuvvet 1 puan.
b)	Yukarı: 30 + 20 = 50 N; aşağı: 40 N. Bileşke: 50 − 40 = **10 N, yukarı**.	İşlem 1, büyüklük 1, yön 1 puan.
c)	40 − 20 = **20 N, aşağı**	2 puan.
d)	Doğrultuları **aynıdır (düşey)**; ipler yukarı, ağırlık aşağı olduğu için **yönleri zıttır**.	Doğrultu 1, yön 1 puan.

6 Tam puan: 10

FB.6.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	50 − 30 = **20 N, batıya**	Büyüklük 2, yön 1 puan.
b)	Selin **batıya doğru 40 N** uygulamalıdır: 40 − 30 = 10 N, batıya.	Yön 1, büyüklük 2 puan.
c)	Selin **doğuya doğru 15 N** uygulamalıdır: 30 + 15 = 45 N, doğuya.	2 puan.
d)	Kuvvetler **aynı doğrultudadır** (doğu-batı), ama **yönleri zıttır**.	Her yargı 1 puan.

7 Tam puan: 10

FB.6.2.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**6 N.** Torbanın **ağırlığı 6 N, aşağı** doğru; dinamometrenin **yayının kuvveti 6 N, yukarı** doğru.	Okuma 1, her kuvvet 1,5 puan.
b)	**Dengelenmiştir**; kuvvetler eşit büyüklükte ve zıt yönlüdür, bileşke sıfırdır. Torba durmaya devam eder.	2 puan.
c)	**Olmaz**; torbaya yalnızca ağırlığı etki eder, kuvvetler **dengelenmemiş** olur. Duran torba **aşağı doğru harekete başlar** (düşer).	Karar 2, hareket durumu 2 puan.

8 Tam puan: 15

FB.6.2.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Bileşke: I **sıfır**, II **20 N doğuya**, III **sıfır**, IV **30 N batıya**. Dengelenmiş mi: I **Evet**, II **Hayır**, III **Evet**, IV **Hayır**.	Her hücre 1 puan.
b)	II: Duran cisim **doğuya doğru harekete başlar**. IV: Doğuya giden cisim **yavaşlar**.	Her durum 2 puan.
c)	**Doğuya doğru 30 N**; bu kuvvete **dengeleyici kuvvet** denir.	Yön ve büyüklük 2, ad 1 puan.

9 Tam puan: 10

FB.6.2.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	500 + 200 + 300 = **1000 m**	2 puan.
b)	Teslimat noktası deponun 500 − 200 + 300 = **600 m doğusundadır**; yer değiştirme 600 m, doğuya.	Büyüklük 1, yön 1 puan.
c)	1000 m ÷ 100 s = **10 m/s**	İşlem 1, sonuç 1 puan.
d)	Hız: 600 m ÷ 100 s = **6 m/s, doğuya**. Sürat **alınan yola**, hız ise **yer değiştirmeye** dayanır; dron geri döndüğü için alınan yol yer değiştirmeden büyüktür.	Hızın büyüklüğü 1, yönü 1, açıklama 2 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Toplam
Çıktı	FB.6.1.1	FB.6.1.1	FB.6.1.3	FB.6.1.3	FB.6.2.1	FB.6.2.1	FB.6.2.2	FB.6.2.2	FB.6.2.3	
Puan	10	10	10	15	10	10	10	15	10	**100**
Aldığım										

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Sosyal Bilgiler

6. Sınıf • Yazılı Provaları • Çözümler ve Puanlama

Senaryo 1 6 soru
Senaryo 2 8 soru
Senaryo 3 6 soru
Senaryo 4 6 soru
Senaryo 5 7 soru

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 1 · 6. Sınıf Sosyal Bilgiler

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

SB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Bir durumu açıklamak için ileri sürülmüş, **doğruluğu henüz kanıtlarla sınanmamış** bir düşüncedir.	3 puan.
b)	1 **Çürütür** 2 **Çürütür** 3 **İlgisi yok** 4 **İlgisi yok**	Her doğru işaret 1 puan.
c)	Varsayım **çürütülür**. Örnek yeni varsayım: **"Annemin çocukluğunda çocuklar aile işlerine benim çocukluğumdan daha çok katılıyordu."**	Sonuç 2, yeni varsayım 2 puan.
d)	Doğru değildir. Çürütülen varsayım **başarısızlık değil**, **yeni bir soru sormanın fırsatıdır**.	2 puan.
e)	Örnek: **eğitimin yaygınlaşması**, **köyden kente göç**, teknolojideki gelişmeler.	2 puan.

2 Tam puan: 15

SB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Ne değişti: **mektup yerine paket taşınıyor, teslimat el bilgisayarıyla kaydediliyor**. Neden: **teknolojinin gelişmesi**, **iletişimin genel ağa kayması**, genel ağdan alışveriş. Kimi nasıl etkiledi: **postacının işi ve kullandığı araçlar değişti**; alıcılar paketlerini daha hızlı izleyebiliyor.	Her hücre 2 puan.
b)	Roller değişse de **insanlar arasındaki bağlar kopmaz**; **saygı ve dayanışma sürer**.	3 puan.
c)	Örnek: **arama-kurtarma derneğinde gönüllü**; hak: **eğitim ve donanım almak**; sorumluluk: **tatbikatlara düzenli katılmak**; bugünkü adım: **ilk yardım kursuna katılmak**.	Her hücre 1,5 puan; hak ve sorumluluk rolle uyumlu olmalıdır.

3 Tam puan: 20

SB.6.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	23 Nisan: **Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı**, **TBMM'nin açılışı ve millî egemenlik**. 19 Mayıs: **Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı**, **Millî Mücadele'nin başlangıcı, gençliğe güven**. 30 Ağustos: **Zafer Bayramı**, **Millî Mücadele'nin askerî zaferi**. 29 Ekim: **Cumhuriyet Bayramı**, **Cumhuriyetin ilanı**.	Her hücre 1 puan.
b)	26 Eylül: **Dil Bayramı**; 1932'de toplanan Birinci Türk Dil Kurultayı'nın açılış günüdür, **ortak dilimizle** ilişkilidir. 12 Mart: **İstiklal Marşı'nın 1921'de TBMM'de kabul edildiği gündür**; **bağımsızlık sembolümüz** ve ortak tarihimizle ilişkilidir.	Her gün 2 puan.
c)	Anlamı koruyan: **Arda**. Deniz: **abartmış ve anlamı değiştirmiştir** ("yalnız kadınlar", "savaşı onlar kazandı"). Su: bilgi **bağlamından kopmuştur**; olayın dönemi ve amacı yoktur.	Doğru ifade 2, her açıklama 3 puan.

4 Tam puan: 15

SB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1 **Bireysel** 2 **Toplumsal** 3 **Toplumsal** 4 **Bireysel**	Her doğru işaret 1 puan.
b)	**58 kez** (14 + 9 + 11 + 6 + 18). Sorunu **kanıta dayandırmak**, tahminle değil verilerle konuşmak için.	Sayı 1, gerekçe 2 puan.
c)	Örnek: **Cuma günü beden eğitimi dersleri ya da etkinlikler çok olduğu için lavabolar daha çok kullanılıyor olabilir.**	2 puan; sınanabilir bir düşünce olmalıdır.
d)	Genelleme tartışmayı **kırıcı** yapar, **çözümü zorlaştırır**. Amaç suçlu aramak değil **nedenleri anlamaktır**; kanıta dayanan, kimseyi hedef almayan bir dil kullanılmalıdır.	Etki 1, dil önerisi 2 puan.
e)	**Okulun bütün öğrencilerini ve suyu kullanan herkesi etkiler**; **nedeni birçok kişinin davranışına dayanır**, çözümü için birlikte hareket gerekir.	Gerekçeler 2 + 1 puan.

5 Tam puan: 15

SB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Toplumsal fayda** (ya da sürdürülebilirlik). Sorunu çözmez, **yükü Eren'e ve arkadaşlarına bırakır**; Eren kütüphaneyi diğer öğrenciler gibi kullanamaz.	Ölçüt 1, neden 2 puan.
b)	Öneri 1 **maliyetli ve uzun sürede** yapılabilir. Öneri 2 **okulun olanaklarıyla hemen** uygulanabilir.	Her öneri 2 puan.
c)	Gerekçe: **Eren ve bütün öğrenciler kütüphaneyi kolayca kullanır**. Kanıt: **giriş katında boş sınıf vardır, taşıma masrafsızdır**. Karşı görüş: **"Kütüphane bölünürse kitaplar karışır."** Cevap: **Giriş katındaki bölüme en çok okunan kitaplar konur, kayıt düzeni korunur**.	Her bölüm 2 puan.

6 Tam puan: 20

SB.6.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	A **Kuzey Amerika** B **Güney Amerika** C **Avrupa** D **Afrika** E **Asya** F **Okyanusya** G **Antarktika**	Her kıta 1 puan.
b)	1 **Büyük Okyanus** 2 **Atlas Okyanusu** 3 **Hint Okyanusu** 4 **Arktik Okyanusu**	Her okyanus 1 puan.
c)	**güneyinde**; **Akdeniz**; **Amerika kıtaları**	Her boşluk 1 puan.
d)	**Kuzey ve doğu yarım küre**; Türkiye **Ekvator'un kuzeyinde**, **başlangıç meridyeninin doğusundadır**.	Yarım küreler 1, gerekçe 2 puan.
e)	**Göreceli konum**; konum **başka yerlere (kıtalara) göre** anlatılmıştır, paralel ve meridyen kullanılmamıştır.	Cevap 1, gerekçe 2 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	SB.6.1.1	SB.6.1.1	SB.6.1.2	SB.6.1.3	SB.6.1.3	SB.6.2.1	
Puan	15	15	20	15	15	20	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 2 · 6. Sınıf Sosyal Bilgiler

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 10

SB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Okul: öğrenci**; **voleybol takımı: oyuncu**; **hastane (iş yeri): hemşire**; **aile: anne**; **apartman (komşular): yönetici**; **afet gönüllüleri ekibi: eğitmen (gönüllü)**. Dördü yeterlidir.	Her doğru grup-rol eşi 1 puan.
b)	Öğrenci: hak **eğitim almak**; sorumluluk **derslere düzenli katılmak, ödevlerini yapmak**. Hemşire: hak **ücret almak, izin kullanmak**; sorumluluk **hastalara özenle bakmak, nöbetine zamanında gelmek**.	Her doğru hak ve sorumluluk 1 puan.
c)	Örnek: **Yaş, eğitim, meslek ve aile durumu değiştikçe insanlar yeni gruplara katılır**; rolleri ve sorumlulukları da değişir. Bir kişi **aynı anda birden çok grupta farklı rollere** sahip olabilir.	Değişimi gerekçesiyle anlatan çıkarım 2 puan.

2 Tam puan: 15

SB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Örnek: Geçmişte **aile: çocuk (torun, kardeş)**, **anaokulu: öğrenci**. Bugün **okul: öğrenci**, **spor kulübü: sporcu**. Gelecekte **iş yeri: öğretmen, mühendis…**, **kendi ailesi: anne ya da baba**.	Her dönem için uygun grup 1, uygun rol 1 puan.
b)	Örnek (öğretmen): hak **emeğinin karşılığını almak, izin kullanmak**; sorumluluk **derslerine hazırlıklı ve zamanında girmek**.	Hak 2, sorumluluk 2 puan.
c)	**Katılmıyorum.** Gruplar ve roller zamanla değişir: Mert **liseye geçince yeni bir okulun öğrencisi** olur; **takımdan ayrılabilir ya da kaptan olabilir**; yetişkin olunca **bir meslek grubunda çalışan** olur.	Değerlendirme 1, her uygun örnek 2 puan.

3 Tam puan: 10

SB.6.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Sırasıyla: **dil – din – tarih – sanat – gelenek ve görenek**.	Her doğru eşleştirme 1 puan.
b)	Örnek (dil): **Türkçe sayesinde ülkenin farklı yörelerinden insanlar anlaşır, duygu ve düşüncelerini paylaşır**; örneğin **başka bir ile taşınan bir aile komşularıyla hemen iletişim kurar**. Bu, **birlik ve beraberliği** güçlendirir.	Toplumsal birliğe etki 3, uygun örnek 2 puan.

4 Tam puan: 15

SB.6.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Örnek: **Yardımlaşma ve dayanışma**: gençlerin çamuru temizlemesi, fırıncıların ekmeği ücretsiz dağıtması, komşu illerden yardım gelmesi. **Bayramlarda büyükleri ziyaret (gelenek)**: Şükran Nine'nin sözü. **Bayrak ve İstiklal Marşı (millî değer)**: öğrencilerin bayrağı göndere çekip marşı birlikte okuması.	Her uygun değer 1, haberden doğru kanıt 2 puan.
b)	Örnek: **"Çamuru birlikte sildik, ekmeği birlikte böldük: Biz bir bütünüz!"**	Dayanışma iletisi 2, haberle uyum 2 puan.
c)	Nesnel olmayan ifade: **"kimse hiçbir sıkıntı çekmedi"** (haberde yok; dükkânları ve evleri su basmıştır) ya da **"Türkiye'nin en yardımsever kasabası"** (abartılı yargı). Örnek özet: **Akçayaka'da dere taşınca çarşıdaki dükkânları ve bazı evleri su bastı. Gençler çamuru temizledi; fırıncılar ve komşu iller yardım ederek dayanışma gösterdi.**	İfadeyi gösterme 2, nesnel ve doğru özet 3 puan.

5 Tam puan: 10

SB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Sorun **tek bir kişiyi değil, okuldaki pek çok öğrenciyi, velileri ve sürücüleri** etkiliyor; **çözümü de birçok kişinin ve kurumun iş birliğini** gerektiriyor.	Uygun gerekçe 3 puan.
b)	Benzerlik: **İki grup da yaya geçidinin çizgilerinin silindiğini** belirledi. Farklılık: **Grup A velilerin araçlarını**, **Grup B ise sınıfların aynı anda çıkmasını ve öğrencilerin yaya geçidini kullanmamasını** neden olarak gösterdi.	Benzerlik 2, farklılık 2 puan.
c)	Gruplar **farklı kişilerden bilgi topladı** (biri velilerle konuştu, öteki öğrencileri gözlemledi); bu yüzden soruna **farklı bakış açılarından** baktılar.	Bakış açısı farkını açıklama 3 puan.

6 Tam puan: 15

SB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Örnek: **Sınıflar beşer dakika arayla çıkar; öğrenci trafik kolu, okul idaresi ve velilerle birlikte yaya geçidinde görev alır; veliler araçlarını okulun yan sokağındaki cep alanında bekletir.**	Sorunla ilgili öneri 2, ölçütlere uygunluk 3 puan.
b)	Güçlü yönü: **Trafik hemen düzenlenir, öğrenciler güvenle geçer.** Zayıf yönü: **Her gün bir polisin görevlendirilmesi zordur; sürdürülebilir değildir**, öğrenciler ve veliler sorumluluk almaz.	Güçlü yön 2, zayıf yön 2 puan.
c)	Örnek: **Çıkış saatlerinde öğrenci trafik kolu, öğretmen gözetiminde görev yapsın; belediyeden yaya geçidinin boyanması istensin; trafik polisi haftada bir gelip kolu eğitsin.** Polisin her gün gelmesi gerekmediği için **öneri sürdürülebilir olur**.	Düzenlenmiş öneri 3, zayıf yönü gidermeyi açıklama 3 puan.

7 Tam puan: 10

SB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Örnek: **Öğrenciler israfın aileye, ülke ekonomisine ve doğaya zararını bilmiyor.**	Bilgi başlığına uygun neden 2 puan.
b)	Örnek öneri: **Öğrenciler porsiyonu "küçük" ya da "büyük" diye seçsin; menü her ay öğrenci anketiyle hazırlansın.** Gerekçeler: **Herkes yiyebileceği kadar alacağı için tabakta yemek kalmaz**; **sevilen yemekler menüye girince daha az yemek çöpe gider**, kaynaklarımız korunur.	Öneri 2, her uygun gerekçe 3 puan.

8 Tam puan: 15

SB.6.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	I: **Büyük Okyanus (Pasifik)**. II: **Atlas Okyanusu**. III: **Hint Okyanusu**.	Her doğru ad 1 puan.
b)	1. **kuzeyinde** 2. **doğusunda** 3. **Asya ve Avrupa** 4. **doğusunda** (güneydoğusunda da kabul).	Her doğru boşluk 1 puan.
c)	Türkiye **36°–42° kuzey paralelleri** ile **26°–45° doğu meridyenleri** arasında yer alır.	Paraleller 2, meridyenler 2 puan.
d)	1: **Karadeniz**, 2: **Akdeniz**. Karadeniz'de deniz komşularımız: **Rusya, Ukrayna, Romanya, Bulgaristan, Gürcistan** (herhangi ikisi).	Her deniz adı 1, her doğru ülke 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	Toplam
Çıktı	SB.6.1.1	SB.6.1.1	SB.6.1.2	SB.6.1.2	SB.6.1.3	SB.6.1.3	SB.6.1.3	SB.6.2.1	
Puan	10	15	10	15	10	15	10	15	**100**
Aldığım									

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 3 · 6. Sınıf Sosyal Bilgiler

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

SB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Benzerlik: İkisi de **öğrencidir ve ailesine destek olur** (kardeşine bakar). Farklılıklar: **Rıza Bey okuldan sonra çalışır, Melis kursa gider**; **Rıza Bey'in eğitimine ailesi karar verir, Melis 12 yıllık zorunlu eğitimden yararlanır**; gruplarda usta-çırak yerine kulüp ve kurs vardır.	Benzerlik 2, her farklılık 2 puan.
b)	**Eğitimin yaygınlaşması ve zorunlu eğitim**, **köyden kente göç**, teknolojinin ve ekonominin değişmesi.	Her neden 2 puan.
c)	Örnek: İkisinin de rolü **"çocuk" ve "öğrenci"**dir; ancak Rıza Bey'in zamanının bir bölümü **çalışmaya**, Melis'inki **kursa ve oyuna** ayrılır. Rolün adı aynı, **hak ve sorumlulukları farklıdır**.	5 puan.

2 Tam puan: 15

SB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1 **şehre göç** 2 **teknolojideki gelişmeler** 3 **yeni kanunlar** 4 **eğitimin yaygınlaşması**	Her kart 2 puan.
b)	Roller değişse de **aile bağları kopmaz**; sevgi, saygı ve dayanışma **yeni yollarla sürer**.	4 puan.
c)	Örnek (2. kart): Olumlu: **işlemler hızlanır, bankaya gitmek gerekmez**. Olumsuz: **teknolojiyi kullanamayan yaşlılar zorlanır**.	Olumlu 1, olumsuz 2 puan.

3 Tam puan: 20

SB.6.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Afiş B**. Afiş A'daki hatalar: **Marş 1923'te değil 1921'de kabul edilmiştir**; **marşı Mehmet Akif Ersoy yazmıştır**, "bütün millet yazdı" ifadesi anlamı değiştirir.	Doğru afiş 2, hatalar 1 + 1 puan.
b)	İkisi de **bağımsızlığımızın ve millî birliğimizin sembolüdür**; ikisi de **kanunla korunur**.	Her özellik 2 puan.
c)	**Ülkenin her yerinde aynı bayrağın dalgalanması** için; bayrak bütün milleti **ortak bir sembolde** buluşturur.	3 puan.
d)	**Hazır ol durumunda saygıyla durmak**, **konuşmamak**, marşa eşlik etmek. Bu davranışlar **millî değerlerimize saygıyı** gösterir.	Davranışlar 2, açıklama 2 puan.
e)	Örnek: Öğrenci 1: **"İstiklal Marşı ne zaman kabul edildi?"** Öğrenci 2: **"12 Mart 1921'de TBMM'de; Mehmet Akif, Millî Mücadele'nin en zor günlerinde milletin bağımsızlık kararlılığını anlattı."**	Doğru bilgi 3, bağlam (dönem ve anlam) 2 puan.

4 Tam puan: 20

SB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**68 öğrenci** (41 + 27); öğrencilerin **yarısından fazlasının** günde iki saatten çok ekran başında kaldığını gösterir; sorun **tahmine değil veriye** dayanır.	Sayı 1, açıklama 2 puan.
b)	Sorunun **yalnızca bir parçası** görülür; velinin zaman baskısı ya da oyun alanı eksikliği gibi nedenler çözülmez, **çözüm başka birinin sorununu büyütebilir**.	3 puan.
c)	Örnek: **Okulda ders saatlerinde telefonlar dolapta durur, teneffüslerde bahçede oyun etkinlikleri yapılır; aileler evde "ekransız akşam yemeği" kuralı koyar.** İki görüşün haklı yönleri birleştirilmelidir.	Uzlaşma 4, uygulanabilir ayrıntı 2 puan.
d)	Özgünlük: **yeni bir bakış açısı getiriyor mu?** Uygulanabilirlik: **okulun ve ailelerin olanaklarıyla yapılabilir mi?** Sürdürülebilirlik: **uzun süre devam ettirilebilir mi?** Toplumsal fayda: **herkesin yararına mı, kimseyi mağdur ediyor mu?**	Her hücre 2 puan; öneriye uygun değerlendirme aranır.

5 Tam puan: 15

SB.6.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1 **Yunanistan** 2 **Bulgaristan** 3 **Gürcistan** 4 **Ermenistan** 5 **Azerbaycan (Nahçıvan)** 6 **İran** 7 **Irak** 8 **Suriye**	Her ülke 1 puan.
b)	I **Karadeniz** II **Marmara Denizi** III **Ege Denizi** IV **Akdeniz**	Her deniz 1 puan.
c)	**1, 2, 3, 8** (Yunanistan, Bulgaristan, Gürcistan, Suriye)	Dördü 3, üçü 2, ikisi 1 puan.

6 Tam puan: 15

SB.6.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	A **38° K, 27° D** B **40° K, 33° D** C **38° K, 42° D** D **36° K, 36° D**	Her nokta 2 puan (paralel 1, meridyen 1).
b)	**Güneybatı.**	2 puan.
c)	İlki **göreceli konumdur**, kesin değildir. Paralel ve meridyenlerle verilen **mutlak konum** kesindir, **değişmez ve her yer için tektir**.	3 puan.
d)	**Mavi Vatan**. Örnek: **kıyıları temiz tutmak**, denizdeki canlıları korumak.	Ad 1, davranış 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	SB.6.1.1	SB.6.1.1	SB.6.1.2	SB.6.1.3	SB.6.2.1	SB.6.2.1	
Puan	15	15	20	20	15	15	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 4 · 6. Sınıf Sosyal Bilgiler

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

SB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1 **D** 2 **Y** 3 **D** 4 **Y**	Her doğru işaret 1 puan.
b)	Değişim tek yönlü değerlendirilemez. **Eskiden yüz yüze iletişim güçlüydü**; bugün **bilgiye hızlı ulaşılıyor ama herkes teknolojiye erişemiyor**. Değişimin **kimin işine yaradığına** da bakılmalıdır.	Eskinin olumlu yönü 2, yeninin sınırlılığı 2 puan.
c)	Veli **notları ve duyuruları izleyemez, çevrim içi toplantılara katılamaz**. Okul **yüz yüze görüşme günleri ve basılı bilgilendirme** sunabilir.	Etki 2, öneri 2 puan.
d)	Örnek: **çocuğunun eğitimini takip etmek**, okulla iş birliği yapmak.	3 puan.

2 Tam puan: 15

SB.6.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Yardımlaşma ve dayanışma**, **vatanseverlik**, merhamet, sorumluluk.	Her değer 2 puan.
b)	İplikler: **dil, din, tarih, sanat, gelenek-görenek** (üçü). Halat iplikler birbirine sarıldığı için güçlüdür; **toplumu da ortak bağlar bir arada tutar**, bağlar zayıflarsa birlik de zayıflar.	İplikler 3, açıklama 3 puan.
c)	Örnek: **Millî Mücadele'de kadın, yaşlı ve çocukların cephaneyi kağnılarla cepheye taşıması**. Ortak yön: **milletin zor günde birlik olup elindekini paylaşması**.	Örnek 2, ortak yön 3 puan.

3 Tam puan: 15

SB.6.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1 **Saç Atölyesi / Kuaför** 2 **Büyük Çarşı / Alışveriş Merkezi** 3 **Kahve ve Fırın**	Her tabela 1 puan; anlamı karşılayan Türkçe her ifade kabul edilir.
b)	**1932'de Birinci Türk Dil Kurultayı'nın 26 Eylül'de toplanması**.	3 puan.
c)	Örnek: **Türkiye'nin farklı bölgelerinden insanlar aynı dille anlaşır**, aynı türküleri ve şiirleri paylaşır.	3 puan.
d)	Örnek: **bayram ziyaretleri → gelenek-görenek → akrabalık bağları güçlenir**; **kurban etinin paylaşılması → din → yardımlaşma artar**.	Her hücre 1 puan (iki satır).

4 Tam puan: 20

SB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**28** (132 − 104). Okula **en çok özel araçla** gelinmektedir; kapı önündeki yoğunluğun bir nedeni **araçların fazlalığıdır**.	Sayı 1, yorum 2 puan.
b)	**3** (acele) **2** (araç cebi yok) **1** (kapıya kadar bırakma) **4** (ikinci kapıdan habersiz)	Her eşleştirme 1 puan.
c)	Veli: **"İşe yetişmeliyim, çocuğumu güvenle bırakacak yer yok."** Esnaf: **"Dükkânımın önü tıkanıyor, müşteri gelemiyor."**	Her bakış açısı 2 puan.
d)	Örnek: 1. hafta **araç sayımı ve afiş hazırlığı**; 2. hafta **velilere bilgilendirme mektubu, ikinci kapının duyurulması**; 3. hafta **yakın oturanlarla "yürüyen gruplar"**; 4. hafta **araç sayımı tekrarlanır, sonuç panoya asılır**. Ölçme: **ilk ve son sayımın karşılaştırılması**.	Her hafta 2, ölçme 1 puan.

5 Tam puan: 15

SB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Öneri A: **dört ölçütün hepsi**. Öneri B: **uygulanabilir olabilir**; özgün, sürdürülebilir ve toplumsal fayda ölçütlerini **karşılamaz**.	Her doğru işaret 1 puan.
b)	Öğrencilerin **dinlenme ve oyun hakkını** elinden alır; **bir sorunu çözerken yeni bir sorun** yaratır.	3 puan.
c)	Müzakerede amaç **bir tarafın üstün gelmesi değil**, **herkesin ihtiyacını gözeten ortak bir çözüme** ulaşmaktır. Öğrenciler oynamaya, kütüphanedekiler sessizliğe kavuşur.	4 puan.

6 Tam puan: 20

SB.6.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1 **Akdeniz** 2 **Kızıldeniz** 3 **Hint Okyanusu** 4 **Büyük Okyanus**	Her yer 1 puan.
b)	P **Afrika** R **Asya** S **Avrupa**	Her kıta 1 puan.
c)	**Marmara Denizi** ve **Çanakkale Boğazı**.	Her biri 2 puan.
d)	**Kuzey yarım küre**; rota **Ekvator'un hep kuzeyinden** geçer, Ekvator çizgisini kesmez.	Cevap 1, kanıt 2 puan.
e)	**Kuzey.**	2 puan.
f)	Boğazlar **Karadeniz'i Akdeniz'e bağlar**, **ticaret ve ulaşım** bakımından önemlidir. Mavi Vatan **denizlerdeki hak ve menfaatlerimizi** kapsar; korunması **hepimizin sorumluluğudur**.	Her açıklama 2 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	SB.6.1.1	SB.6.1.2	SB.6.1.2	SB.6.1.3	SB.6.1.3	SB.6.2.1	
Puan	15	15	15	20	15	20	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 5 · 6. Sınıf Sosyal Bilgiler

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

SB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Haberleşme: **mahalle kahvesi, cami duyurusu → mesaj grubu**. Ortak işler: **imeceyle salça ve tarhana → apartman yönetimi, aidat, ortak alanlar**. Güvenlik: **düdüklü gece bekçisi → telsizli ve araçlı bekçi**.	Her hücre 1 puan.
b)	Rolün **araçları ve çalışma biçimi** değişmiştir: düdük yerine **telsiz**, yürüyerek dolaşma yerine **araçla devriye**.	3 puan.
c)	Değişim **bağların koptuğu anlamına gelmez**; **komşuluk ve bayramlaşma gelenekleri sürer**.	3 puan.
d)	**Köyden kente göç ve kentleşme** (apartmanlaşma), **teknolojideki gelişmeler**.	Biri 2, ikisi 3 puan.

2 Tam puan: 15

SB.6.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Örnek: İpek **araştırma ekibi / çevre derneği**; Tuna **yazılım şirketi**; Ece **okul, arama-kurtarma derneği**; Doruk **spor kulübü**.	Her öğrenci 1 puan.
b)	**Bilgisayar ve akıllı telefon gibi teknolojiler** yaygın değildi; **teknolojideki gelişmeler yeni meslekler ve roller** ortaya çıkarmıştır.	3 puan.
c)	Hak: **eğitim almak, güvenlik donanımı kullanmak**. Sorumluluk: **tatbikatlara katılmak, ekip kurallarına uymak**.	Her biri 2 puan.
d)	Örnek varsayım: **"Yirmi yıl sonra satranç kulübünün maçlarının çoğu çevrim içi oynanacak."** Sınama: **geçmiş yıllarla bugünü karşılaştıran kayıtlar**, kulüp üyeleriyle anket ya da röportaj.	Varsayım 2, sınama yolu 2 puan.

3 Tam puan: 15

SB.6.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Eylül **Dil Bayramı** Ekim **Cumhuriyet Bayramı** Mart **İstiklal Marşı'nın Kabulü** Nisan **Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı** Mayıs **Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı**	Her gün 1 puan.
b)	Benzerlik: İkisi de **toplumu bir araya getirir, birlik duygusunu güçlendirir**. Farklılık: Millî bayramlar **ortak tarihimizdeki olayları anar**; Ramazan ve Kurban bayramları **dinî inançla ilgilidir**.	Her biri 2 puan.
c)	**Yardımlaşma, paylaşma**; **ihtiyaç sahipleri gözetilir, toplumsal dayanışma güçlenir**.	Değer 1, etki 2 puan.
d)	Törenler **ortak geçmişi hatırlatır**, **ortak hafızayı canlı tutar** ve kuşaklar arasında **birlik duygusunu güçlendirir**.	3 puan.

4 Tam puan: 15

SB.6.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Örnek: **İstiklal Marşı**, **bağımsızlık**, **vatan**, **ortak tarih**, tarihî eserler.	Her dal 1 puan.
b)	Örnek: **"Otuz Ağustos, yirmi iki, Başkomutanlık'ta zafer / Her yıl aynı gün bayram, ulu Zafer Bayramı der."** Şiirde **tarih ve olay** korunmalıdır.	Bağlam (tarih ve olay) 2, anlatım 2 puan.
c)	**"Bu, tarihteki bütün savaşların en büyüğüdür."** bölümü; **kişisel yorum ve abartı** içerir, kaynakta yoktur.	Bölüm 2, neden 2 puan.
d)	Aile: **büyüklerin millî günlerde anılarını anlatması, birlikte törenlere katılmak**. Okul: **törenler, sergiler, şiir ve kompozisyon yarışmaları**.	Her biri 2 puan.

5 Tam puan: 15

SB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1 **Kanıttır** 2 **Kanıt değildir** 3 **Kanıttır** 4 **Kanıt değildir**	Her doğru işaret 1 puan.
b)	İfade **kanıta dayanmaz**, **suçlu arar**. Amaç suçlu bulmak değil, **sorunun nedenlerini anlamaktır**.	3 puan.
c)	Arsa sahibi: **"Arsamı korumak için çit yaptıracak param yok."** Belediye çalışanı: **"Temizliyoruz ama birkaç gün sonra yine atık dökülüyor."**	Her bakış açısı 2 puan.
d)	Örnek varsayım: **"Yakında atık konteyneri olmadığı için insanlar arsaya atık atıyor."** Sınama: **konteynerlerin yerini haritada işaretlemek**, komşulara anket yapmak.	Varsayım 2, sınama 2 puan.

6 Tam puan: 10

SB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1 **Özgünlük** 2 **Uygulanabilirlik** 3 **Sürdürülebilirlik** 4 **Toplumsal fayda**	Her öneri 1 puan.
b)	İtiraz: **Ekmeğe ihtiyacı olan öğrenciler mağdur olur.** Yeni öneri: **Ekmek yarım dilimlerle sunulsun, isteyen öğrenci yeniden alabilsin.**	İtiraz 2, uzlaştıran öneri 4 puan.

7 Tam puan: 15

SB.6.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1 **Kanıt** 2 **İddia** 3 **Karşı görüş ve cevabı** 4 **Sonuç** 5 **Gerekçe**	Her cümle 1 puan.
b)	Kanıt, önerinin **yalnızca bir düşünce olmadığını**, **gerçek bilgilere dayandığını** gösterir ve dinleyenleri **ikna eder**.	3 puan.
c)	İzin **yalnızca bir yıllıktır**; gönüllüler zamanla azalabilir. Ekleme: **arsa sahibiyle uzun süreli anlaşma yapılması**, **okul kulübünün bostanı her yıl devralması**.	Zayıflık 2, ekleme 2 puan.
d)	**Arsanın fotoğraflarını önceki fotoğraflarla karşılaştırmak**, **belediyeye yapılan şikâyet sayısına bakmak**.	3 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	SB.6.1.1	SB.6.1.1	SB.6.1.2	SB.6.1.2	SB.6.1.3	SB.6.1.3	SB.6.1.3	
Puan	15	15	15	15	15	10	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.